

Revelesen **(Gêḅ nanḅ Yisu hoc asê têḅ Jon)** **Yom whê bapia dindec sa-ḅga**

Lau tigauc sêsôm bu Jon, nanḅ to bapia dindec (1:1-2, 4), nanḅ inḅ ḅgac tigenḅ nanḅ to Jon ndê ḅawaê ḅayham ma Jon ndê bapia tö. Têḅ ndoc inḅ to bapia dindec, nanḅ lau sêkêḅ whinḅ-ḅga sêtap kisa atu ti ḅawapac daêsam sa. ḅacyo sêkêḅ Jon dau ndöc nduc Patmos tu inḅ ndê gwelenḅ ḅawaê ḅayham-ḅga. Jon to bapia dindec, tu bu puc lau sêkêḅ whinḅ-ḅga dôḅ bu sêlhac ḅanḅga ma sêhu si sêkêḅ whinḅ sinḅ dom.

Gêḅ daêsam nanḅ Jon to sip bapia dindec, nanḅ inḅ sôm bu ḅalau Dabuḅ kôm inḅ ndê gatu kainḅ danḅ sa, ma Anötö hoc asê têḅ inḅ gitôm gêḅ ḅagatu. Mac oc alic bu Jon to namba 7 ma namba 12 tidim daêsam yêc bapia dindec ḅalôm. Lau Israel-ḅga sêlic namba 12 bu gêḅ atu, ma hêganônḅ lau Israel-ḅga si toḅ 12. Ma namba 7 hêganônḅ gêḅ nanḅ ḅayham sambuc, ma ḅac sêsôm bu Anötö ndê namba.

Yom daêsam hêganônḅ gêḅ nanḅ oc meḅ sa têḅ têm ḅambu-ḅga. Sadanḅ oc kôm gwelenḅ ḅanḅga bu êntôm lau nom-ḅga, magoc tinambu Anötö oc êḅgwiniḅ inḅ ti lau honḅ nanḅ sêḅkuc inḅ, ma seḅ ḅac su. Ma lau sêkêḅ whinḅ-ḅga nanḅ sêlhac ḅanḅga ma sêhu si sêkêḅ whinḅ sinḅ dom, nanḅ oc sêtap mwasinḅ atu sa, ma Anötö oc kôc ḅac sa sêndöc malac Jerusalem wakuc.

Yom ḅamata-ḅga

¹ Yom dindéc ɲahu Yisu Kilisi, naɲ hoc asê tɛɲ Jon. Yom dau hêganôɲ gɛɲ hoɲ naɲ kêpiɲ bu hôc asê. Anötö kêɲ yom dau tɛɲ Yisu Kilisi bu tôc asê tɛɲ lau naɲ sem akiɲ iɲ. Ma Yisu kêkiɲ iɲ ndê aɲela daɲ bu hoc yom dau asê tɛɲ iɲ ndê ɲgac akiɲ Jon.

² Ma Jon to yom dindéc pi gɛɲ hoɲ naɲ iɲ gêlic, ma puc yom dau dôɲ bu yom ɲandô naɲ meɲ akêɲ Anötö lu Yisu Kilisi dau.

³ Yom naɲ yêc bapia dindéc, naɲ bu tôc gɛɲ naɲ oc hôc asê tɛɲ tɛm ɲambu-ɲga, naɲ asê, gitôm yom naɲ propet akwa-kwa sêhoc asê muɲ su. Ma ndoc meɲ kêpiɲ bu gɛɲ hoɲ dau ɲandô sa. Bocdinaɲ lau naɲ sêsam yom dindéc asê, ma lau naɲ sêɲgô ma sêkôc sa tidôɲ sip ɲac si ɲalôm, naɲ hoɲ oc sêtap Anötö ndê mwasiɲ sa.

Jon kêkiɲ yom tɛɲ gôlôwac dabuɲ toɲ 7

⁴ Aô Jon, gato yom dindéc tɛɲ Kilisi ndê gôlôwac dabuɲ toɲ 7 naɲ sêmbô gameɲ Esia-ɲga. Mwasiɲ ti atac malô tɛɲ mac akêɲ Damaɲ Anötö naɲ mbo tɛɲ ɲamata-ɲga, kwahic dec mbo, ma oc meɲ tiɲambu-ɲga, ma akêɲ ɲalau 7 naɲ sêlhac iɲ ndê pôɲ kiɲ-ɲga ɲa-ndö-ɲga, ⁵ ma akêɲ Yisu Kilisi. Yisu iɲ ɲgac ɲamata-ɲga bu tisa akêɲ lau batê-ɲga, ma iɲ gêm gôliɲ kiɲ nom-ɲga hoɲ. Iɲ kalhac ɲaɲga bu hoc yom ɲandô asê pi Anötö. Ma iɲ tac whiɲ yac, dec kêc ndê dac siɲ bu êɲgapwêc yac su yêc yac neɲ sac. ⁶ Ma iɲ kôc yac sa datôm lau toɲ tigenɲ naɲ dambo iɲ ndê †gôliɲ ɲapu, ma datôm lau dabuɲ-siga bu danem akiɲ iɲ ndê Damba Anötö. Iɲ ɲaclai ti ɲawasi ɲadau, dec dahoc iɲ ndê waê asê tôm bêc hoɲ. Yomandô! ⁷ Alic su naɲ. Iɲ oc sip whiɲ dao meɲ, ma lau hoɲ oc sêlic iɲ. Aêc, ma lau naɲ sic iɲ

ndu, naŋ oc sêlic iŋ sêwhiŋ. Lau nom-ŋga hoŋ oc sêtaŋ atu tu iŋ-ŋga. Yomandô andô!

⁸ Pômdau Anötö sôm, “Aö Ŋaclai Ŋadau. Têŋ ŋamata-ŋga aö gambo, kwahic dec aö gambo, ma aö oc wambu wameŋ tiyham. Aêc, aö gac hu gêŋ hoŋ, ma wandic dabiŋ gêŋ hoŋ.”

Yisu hoc dau asê têŋ Jon

⁹ Aö Jon, mac nem asidôwa gato yom dindec. Yac dati Yisu ndê lau, ma dambo iŋ ndê gôliŋ ŋapu. Tu dinaŋ-ŋga lau sêkêŋ kisa yac, magoc tamasaŋ dauŋ bu dalhac ŋaŋga. Muŋ-ŋga lau sêmasuc aö ma sêkêŋ aö gandöc nduc naŋ sêsam bu Patmos. Ŋahu bu aö galhac ŋaŋga ma gapuc Anötö ndê yom dôŋ, ma gahoc yom ŋandô asê pi Yisu. ¹⁰ Aö gandöc Patmos, ma têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si bêc sênem akiŋ Pômdau-ŋga daŋ, Ŋalau Dabuŋ kôm aö gatun kaiŋ daŋ sa. Ma aö gaŋgô awha atu daŋ gitôm dahuc taŋ yêc aö ŋambu-ŋga. ¹¹ Ma awha dau sôm, “Gêŋ naŋ am oc lic, naŋ to sip bapia, ma êmkiŋ têŋ gôlôwac dabuŋ toŋ 7 naŋ sêndöc malac 7, naŋ Epesas, Smena, Pegamam, Tayatira, Sadis, Piladelpia ma Laodisia.”

¹² Aö gaŋgô yom dau, goc gakac dauŋ kwi bu walic bu asa sôm yom dau. Ma aö galic yakaiŋ 7 naŋ sêmasaŋ ŋa gol. ¹³ Ma yêc yakaiŋ 7 dau ŋalhu aö galic ŋac daŋ gitôm Ŋamalac ndê Atu. Iŋ sôc ŋakwê baliŋ naŋ sip têŋ iŋ gahi, ma kic po naŋ ŋawasi gitôm gol kêgihi iŋ ŋabapo. ¹⁴ Iŋ kêclauŋ sêp sambuc, ma iŋ tandô ŋawê gitôm ya. ¹⁵ Iŋ gahiapa ŋawasi gitôm ain yaŋyaŋ ŋaê brons naŋ sêpec sa ya ma ŋamsic. Ma iŋ awha ŋakêcsia gitôm bu naŋ hêc atu. ¹⁶ Iŋ aŋgô andô ŋawasi atu gitôm ac ŋawê. Yêc

in amba andô-nga in kôc tata 7, ma bien balin ti namata yêc danğa-danğa sa akêñ in whasuñ.

¹⁷ Têñ ndoc aö galic in aö gahu dauñ gasip nom gayêc in gahi-nga gitôm ngac batê dan. Magoc in kên amba andô-nga sac aö, ma sôm, “Töc daôm dom. Aö gati namata gêñ hon, ma aö gati nambu gêñ hon. ¹⁸ Aö Anötö nan gambo tanli. Muñ-nga aö gambac ndu, tigen lic! Kwahic dec aö gambo tanli, ma wambo tanli napan. Ma aö gakôc ki gatam-nga bu wanğapwêc lau su yêc lambwam ma yêc lau batê si gameñ.

¹⁹ “Bocdinañ to yom pi gêñ nan am gêlic su, pi gêñ nan kwahic dec nandô sa, ma pi gêñ nan oc nandô sa tiñambu. ²⁰ Tata 7 nan yêc aman andô-nga, ma yakain gol 7 nan aö wawhê nahu sa têt am. Tata 7 dinañ sêti dôhôn añela 7 nan sêyob gôlôwac dabuñ toñ 7, ma yakain 7 sêti dôhôn gôlôwac dabuñ toñ 7 dinañ-nga.”

2

Jon to yom têt gôlôwac dabuñ yêc malac Epesas

¹ Ma in sôm têt aö, “To yom têt añela nan yob gôlôwac dabuñ Epesas-nga bocdec bu:

Yom dindec meñ akêñ in nan kôc tata 7 yêc amba andô-nga, ma kêsêlêñ mbo yakain gol 7 ñalhu.

² Mac lau Epesas-nga. Aö kayalê mac nem mêtê hon su, ma mac akôm gwelen atu ayêm daôm su, ma mac alhac ñanğa tu ahôc ñawapac-nga. Ma aö kayalê bu mac atac tec lau sac ma amasuc ñac su. Ma lau nan sêñsau ma sêsam dau bu aposel, nan mac añsahê ñac, ma añyalê ñac bu lau tasan. ³ Mac alhac ñanğa ma ahôc

ņawapac ti kisa tu aneņ ņae-ņga, magoc mac kwampac sa dom. Gêņ hoņ dinaņ mac akôm ņayham.

⁴ Tigeņ mac nem mêtê so daņ yêc naņ aö galic yham dom. Țamata-ņga mac atac whiņ aö ņandô. Tigeņ kwahic dec mba! ⁵ Bocdinaņ gauc nem mac nem mêtê ņamata-ņga dinaņ, naņ kwahic dec mac ahu siņ su. Ma anem nem ņalôm kwi ma akôm mêtê ņayham gitôm ņamata-ņga. Bu mba, dec aö watêņ mac wameņ, ma wakôc mac nem yakaiņ su.

⁶ Magoc aö galic ņayham bu mac atac tec Nikolai* ndê lau si lêņ sac, gitôm aö daun gateg.

⁷ Asa ndê daņgasuņ yêc, naņ ņgô yom dindec naņ Țalau Dabuņ sôm têņ Anötö ndê gôlôwac dabuņ. Lau hoņ naņ sêlhac ņaņga ma sêku sac dulu, naņ wakêņ ņac sêmbo Anötö ndê †Paradis ma seneņ ņandô yêc A Tanli-ņga.

Jon to yom têņ gôlôwac dabuņ yêc malac Smena

⁸ “Ma to yom têņ aņela naņ yob gôlôwac dabuņ Smena-ņga bocdec bu:

Yom dindec meņ akêņ iņ naņ tiņamata gêņ hoņ ma tiņambu gêņ hoņ, iņ naņ mbac ndu ma tisa ma mbo tali tiyham. ⁹ Aö kayalê bu mac lau Smena-ņga ahôc ņawapac atu, ma mac andöc nom atôm lau ņalôm sawa. Tigeņ yêc Anötö aņgô-ņga mac ati lau ti lêlôm. Aö kayalê yom hoņ naņ lau naņ sêsap lau Israel-ņga si sakiņ akwa dôņ, naņ sêsôm pi mac. Țac lau dau sêtoc

---

* **2:6:** Nikolai kêdôhôn lau bu sêlic mêtê sac gitôm gêņ ņambwa. Iņ sôm bu Kilisi ndê lau gitôm bu sênem akiņ anötôi gwam, ma sêkôm mêtê mockaiņ-ņga.

dau sa bu ñac lau Israel-nga nañ Anötö kêyalin ñac sa sêti inñ ndê lau. Tigeñ mba! Ñac Sadañ ndê lau solop. ¹⁰ Atöc daôm dom pi ñawapac nañ oc meñ. Anğô! Sadañ tac whinñ bu êñsahê mac, ma inñ ndê lau oc sêkêñ mac nem lau ñatô sêndöc gapocwalô. Tigeñ mac oc ahôc ñawapac tôm bêc 10 ma pacndê. Mac bu ahôc ñawapac e tôm lau sêndic mac ndu, magoc alhac ñaŋga ma ahu aö siñ dom. Ma bocdinañ aö wakêñ mac andöc tamli ñapañ, nañ ti mac nem ñaôli.

- ¹¹ Asa ndê daŋgasuñ yêc, nañ ñğô yom dindec nañ Ñalau Dabuñ sôm têñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ. Lau hoñ nañ sêlhac ñaŋga ma sêku sac dulu, nañ oc sêtap ñandê sa têñ bêc nañ lau sêmbac ndu tidim tilu-nga,† nañ dom.

Jon to yom têñ gôlôwac dabuñ yêc malac Pegamam

¹² “Ma to yom têñ añela nañ yob gôlôwac dabuñ Pegamam-nga bocdec bu:

Yom dindec meñ akêñ inñ nañ hóc bienñ baliñ nañ ñamata yêc daŋga-daŋga. ¹³ Aö kayalê mac lau Pegamam-nga nem gameñ, nañ lau daêsam sêmbö Sadañ ndê gôlinñ ñapu. Tigeñ mac asap aö dônñ ñapañ, ma ahu nem akêñ whinñ aö-nga siñ su dom. Yêc Sadañ ndê malac dinañ, lau sic aneñ ñgac akinñ Antipas ndu. Ñahu bu inñ hoc yom ñandô asê pi aö, ma sêc aö ahuc dom. Ma mac bocdinañ, têñ ndoc dinañ aö galic bu mac ahu aö siñ dom.

---

† **2:11:** Bêc nañ lau sêmbac ndu tidim tilu-nga - bêc nañ Anötö oc êmatôc lau hoñ, ma lau sac oc sêsip ya atu nañ sa ñapañ sêndi bu sêhóc ñandê ñapañ. Alic yom ñatô yêc Rev 20:14; ma 21:8.

¹⁴ Tigen mac akôm gêṅ ṅatô naṅ aö galic bu solop dom. Mac nem lau ṅatô sêṅkuc Balam ndê yom. Têṅ têm ṅamata-ṅga Balam kêdôhôn lau Israel si ṅgac bata Balak bu êntôm lau Israel-ṅga bu sêkôm mêtê sac. ṅac seṅ gêṅ daney-ṅga naṅ lau sêkêṅ ti da têtṅ anötö gwam. Ma sêkôm mêtê sac mockain-ṅga whiṅ. Ma kwahic dec mac nem lau ṅatô sêṅkuc mêtê kainṅ dinanṅ. ¹⁵ Ma gêṅ daṅ tiyham. Mac nem lau ṅatô sêṅkuc yom naṅ Nikolai kêdôhôn têtṅ lau. ¹⁶ Bocdinaṅ anem daôm kwi. Bu mba, dec ṅasawa saunṅ aö watêṅ mac waloc, ma wandic lau naṅ sêsa lêṅ kainṅ dinanṅ ṅa bienṅ baliṅ naṅ sa yêc aö whaṅsuṅ.

¹⁷ Asa ndê dangasuṅ yêc, naṅ ṅgô yom dindéc naṅ ṅalau Dabuṅ sôm têtṅ Anötö ndê gôlôwac dabuṅ. Lau hoṅ naṅ sêlhac ṅanṅga ma sêku sac dulu, naṅ wakêṅ ṅac sêneyṅ gêṅ daney-ṅga naṅ kwahic dec yêc siṅ dau yêc undambê, gitôm gakêṅ †mana têtṅ lau Israel-ṅga seṅ yêc gamenṅ sawa. Ma aö wakêṅ hoc sêsêp tigen-tigen têtṅ ṅac tôm ndi. Yêc hoc tigen-tigen aö wato ṅaê wakuc pi, naṅ lau daṅ sêṅyalê dom. Asa naṅ kôc hoc dau ṅadaṅ, naṅ oc êṅyalê.

Jon to yom têtṅ gôlôwac dabuṅ yêc malac Tayatira

¹⁸ “Ma to yom têtṅ aṅela naṅ yob gôlôwac dabuṅ Tayatira-ṅga bocdec bu:

Yom dindéc meṅ akêṅ Anötö ndê Atu, iṅ naṅ ndê tandô ṅawê gitôm ya ṅawahô, ma gahi gitôm brons naṅ ṅawasi atu. ¹⁹ Aö kayalê mac lau Tayatira-ṅga nem mêtê hoṅ su, bu mac akêṅ whiṅ aö ṅanṅga, ma asap mêtê atac whiṅ-ṅga

dôḡ. Aö kayalê bu mac alhac ḡaḡga ma am aḡiḡ aneḡ lau. Ma kwahic dec mac akôm ḡeḡ dinaḡ ḡôc ḡêlêc ḡamata-ḡga su.

- ²⁰ Tigeḡ mac nem mêtê daḡ aö galic yham dom. Awhê sac daḡ mbo mac nem ḡôlôwac dabuḡ ḡalôm, naḡ ḡitôm kwin sac Jesebel. Inḡ sam dau bu aneḡ propet awhê daḡ, magoc inḡ kêdôhôn aneḡ lau bu sêkôm mêtê mockaiḡ-ḡga, ma bu sêneḡ ḡeḡ daneḡ-ḡga naḡ lau sêkêḡ ti da têḡ anötôi gwam. Inḡ kôm mêtê sac bocdinaḡ, magoc mac asoc inḡ su yêc mac nem ḡôlôwac dabuḡ dom. ²¹ Aö ḡakêḡ ḡasawa têḡ inḡ bu nem dau kwi, tigeḡ inḡ sap inḡ ndê mêtê sac dôḡ ḡapaḡ. ²² Alic su naḡ! Kwahic dec aö wakêḡ ḡandê atu têḡ inḡ, ma têḡ lau naḡ sêkôm mêtê mockaiḡ-ḡga sêwhiḡ inḡ, naḡ bocdinaḡ. ḡac bu sênem dau kwi dom, dec ḡac oc sêhôt ḡawapac atu. ²³ Ma aö oc wandic inḡ ndê balêkoc ndu sêwhiḡ. Tu dinaḡ-ḡga dec Kilisi ndê lau hoḡ oc sêḡyalê bu aö kayalê ḡamalac si gauc ti ḡalôm hoḡ. Ma aö wakêḡ ḡagêyô têḡ mac hoḡ tôm ndi, êḡkuc mêtê naḡ mac lau tigeḡ-tigeḡ akôm.
- ²⁴ Mac lau Tayatira-ḡga ḡatô asôt awhê sac dinaḡ ndê yom ḡapu dom. Ma yom naḡ sêsam bu Sadaḡ ndê yom naḡ yêc siḡ dau, naḡ mac aḡip sa dom. Bocdinaḡ aö oc wakêḡ ḡawapac wakuc têḡ mac ahôt dom. ²⁵ ḡeḡ tigeḡ aö atac whiḡ, naḡ asap mêtê ḡayham naḡ mac akôm ambo, naḡ dôḡ e wambu wameḡ.
- ²⁶ Asa naḡ bu lhac ḡaḡga ma ku sac dulu, ma sôt aneḡ yom ḡapu e bêc ḡambu-ḡga, naḡ wakêḡ ḡaclai têḡ inḡ bu nem ḡôliḡ lau sambuc, ²⁷ ḡitôm

Damanj kêñ ñaclai têtj aö dauñ. Tôm yom nanj sêto yêc nanj sôm bocdec bu:

Inj kôc tôc kin-nga bu nem gôlinj lau sambuc ti ñaclai atu, ma inj oc ku ñac dulu gitôm ñgac danj tuc lôñ andô danj popoc. *[BW 2:9]*

²⁸ Ma asa nanj bu lhac ñannga, nanj aö dauñ oc wambo wawhinj inj ti ñawasi atu gitôm tata bêbêc-nga. ²⁹ Asa ndê danngasunj yêc, nanj ñgô yom dindec nanj Ñalau Dabunj sôm têtj Anötö ndê gôlôwac dabunj.

3

Jon to yom têtj gôlôwac dabunj yêc malac Sadis

¹ “Ma to yom têtj anjela nanj yob gôlôwac dabunj Sadis-nga bocdec bu:

Yom dindec mej akêñ inj nanj mbo whinj Anötö ndê ñalau 7 ma kôc tata 7. Aö kayalê mac lau Sadis-nga nem mêtê honj. Lau ñatô gauc gêm bu mac alhac ñannga ma akôm Anötö ndê gwelenj. Tigenj mba! Mac atôm lau batê! ² Yêc anej Anötö anğô-nga aö galic bu mac ac dabinj mac nem gwelenj ñapep dom. Bocdinañ tampo sa ma atisa! Mac nem akêñ whinj kêpinj bu oc pacndê. Bocdinañ apuc nem akêñ whinj dôñ manj. ³ Gauc nem yom honj nanj mac anğô ti akôc sa su. Ma anem nem ñalôm kwi ma danjam wambu yom dau. Mac bu anem ali dom, dec wambu wameñ gitôm ñgac kanj, ma mac oc anyalê ndoc wameñ-nga dom.

⁴ Magoc aö kayalê lau Sadis-nga ñatô nanj sêkôm mêtê sac dom, dec galic ñac tôm lau ti ñakwê ñawasi. Aö oc wakêñ ñakwê sêsêp têtj lau dinañ

sêsôc, bu aö galic ñac ñayham, ma ñac oc sêmbo sêwhiñ aö ñapañ. ⁵ Ma lau ñatô nañ sêlhac ñaŋga ma sêku sac dulu, nañ wakêñ ñakwê sêsêp têtñ ñac bocdinañ. Ma yêc Damañ ti inñ ndê añela aŋgô-ŋga, aö wasam ñac si ñaê asê, ma watôc asê bu sêti aneñ lau solop. Ma ñac si ñaê oc yêc Buku Tanji-ŋga* ñapañ.

⁶ Asa ndê daŋgasuñ yêc, nañ ñgô yom dindec nañ Njalau Dabuñ sôm têtñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ.

Jon to yom têtñ gôlôwac dabuñ yêc malac Piladelpia

⁷ “Ma to yom têtñ añela nañ yob gôlôwac dabuñ Piladelpia-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meñ akêñ ñgac dabuñ nañ sôm yom ñandô eñ. Inñ kôc Kiñ Dawid ndê ki gatam-ŋga, ma gatam bocke nañ inñ gêlêc su, nañ lau dañ sêtôm bu sêndic ahuc dom. Ma gatam nañ inñ gic ahuc, nañ lau dañ sêtôm bu sêkac sa dom.

⁸ Mac lau Piladelpia-ŋga. Aö kayalê mac nem mêtê hoñ su. Mac lau ti licwalô atu dom, tigen aö kayalê bu mac dañam wambu aneñ yom, ma asêc aneñ ñaê ahuc dom. Bocdinañ alic su nañ! Kwahic dec aö walêc gatam dañ su bu wanem mac sa-ŋga, ma lau dañ oc sêtôm

---

* **3:5:** Buku Tanji-ŋga - lau hoñ nañ sêkêñ whiñ Yisu ma sêtap Anötö ndê mwasin dandöc tanji ñapañ-ŋga sa, nañ si ñaê yêc Buku Tanji-ŋga dau. Buku ñatô sêyêc undambê, nañ sêto yom yêc ñalôm pi gêñ ñayham ma sac hoñ nañ yac tigen-tigen dakôm (Rev 20:12-13). Sêto yom pi Buku Tanji-ŋga dau yêc Pil 4:3; Rev 13:18; 17:8; 20:12, 15; ma 21:27.

dom bu sêndic ahuc. ⁹ Lau naŋ sêsap lau Israel-ŋga si sakiŋ akwa dôŋ, naŋ sêtoc dau sa bu ŋac lau Israel-ŋga naŋ Anötö kêyalin ŋac sa. Magoc mba. Ŋac lau tasan, ma Sadaŋ ndê lau ŋac. Aö waŋgwiniŋ ŋac e sêtêŋ mac sêmen ma sêhu dau sêyêc mac gahim-ŋga. Ma têŋ ndoc dinaŋ ŋac hoŋ oc sêŋyalê tidôŋ bu mac lau naŋ aö atac whiŋ mac ndu andô.

¹⁰ Mac apuc daôm dôŋ ma alhac ŋaŋga têŋ ndoc ŋawapac ti kisa tap mac sa, tôm aö gac atu mac muŋ su. Bocdinaŋ aö wayob mac têŋ ndoc ŋawapac-ŋga naŋ oc hôc asê bu êŋsahê lau nom-ŋga hoŋ. ¹¹ Ndoc meŋ kêpiŋ bu aö wambu wameŋ. Bocdinaŋ akôc yom ŋandô dôŋ ma ayob ŋapep, bu lau daŋ sênem kaŋ nem ŋaôli ŋayham dom. ¹² Lau naŋ sêlhac ŋaŋga ma sêku sac dulu, naŋ aö wakêŋ ŋac sêndöc aneŋ Anötö aŋgô-ŋga ŋapaŋ tôm alhō ŋaŋga naŋ sêlhac in ndê lôm dabuŋ. Lau dinaŋ oc sêmbo sêwhiŋ Anötö yêc malac Jerusalem wakuc, naŋ in oc kêŋ sip akêŋ undambê meŋ, dec aö oc wato aneŋ Anötö ndê ŋaê ma in ndê malac wakuc dau ŋaê pi ŋac. Ma aö wato aö daŋ neŋ ŋaê wakuc pi ŋac whiŋ.

¹³ Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naŋ ŋgô yom dindec naŋ Ŋalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Laodisia

¹⁴ “Ma to yom têŋ aŋela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Laodisia-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ Yom Ŋandô Ŋadau. In sôm yom ŋandô eŋ, ma bocdinaŋ yac dakêŋ whiŋ

in ndê yom ma atac lu-lu dom. Ma in gêm gôlin gên hon nan Anötö kên. ¹⁵ Aö kayalê mac lau Laodisia-nga nem mêtê hon. Mac asôm bu akên whin aö, tigen mac akên whin aö ti nem ñalôm sambuc dom. Mac lau tasan! Mac bu ahu aö sin gacgen, me akên whin aö ti nem ñalôm sambuc, dec oc ñayham. ¹⁶ Tigen mba! Mac anşau bu anşuc aö. Bocdinañ oc wasen mac su tôm ngac nan kêsahê gên sac yêc in whasun dec kêlôwê sa. ¹⁷ Mac asôm bu mac ati lau ti lêlôm ma lau tiwaê nan apônda gên dan dom. Tigen mac anşalê dom bu yêc Anötö angô-nga mac atôm lau ñalôm sawa, ma lau tandô pec, ma lau ñakwê mbasi. ¹⁸ Bocdinañ angô anen yom dindec. Mac bu ati lau ti lêlôm, dec atên aö amen, ma aö wakên gol ñandô ñayham tên mac anemlhi. Ma anemlhi ñakwê sêsêp asôc-nga bu ambo ñamlic ñambwa dom ma mayam pac. Ma anemlhi malasın bu anşwasın tanôm e tanôm ñawa sa.

- ¹⁹ Lau nan aö atac whin, nan bu sêkôm gên giso, dec aö wasôm ñac ma wamatôc ñac tu bu sêhu mêtê sac dau sin. Boc-dinañ angô anen yom. Anem daôm kwi ma akôm ñanga bu anşuc aö.
- ²⁰ Alic! Aö gatôm mac nem silip dan nan men kalhac am nem andu ñagatam ma kêmati gatam mbo. Ma bocdinañ asa nan ngô aö awhan ma gêlêc gatam dau su tên aö, nan aö oc wasôc watên in wandi, ma alu anen gên awhin dau.
- ²¹ Aö gaku ñac lai sac-nga hon dulu, dec Daman kôc aö sa gandöc gawhin in yêc in ndê pôn kin-

nga. Ma ñalêñ tigen lau hon ñañ sêlhac ñañga ma sêku sac dulu, ñañ wakôc ñac sa bu sênem gôlin sêwhin aö yêc aneñ pôn kin-nga.

²² Asa ndê dangasun yêc, ñañ ngô yom dindec ñañ Ñalau Dabuñ sôm têt Anötö ndê gôlôwac dabuñ.”

4

Jon gêlic gêñ atu undambê-nga

¹ Dinañ su, goc aö galic gatam dan ñañ kac sa su yêc undambê. Ma awha ñañ aö gangô mun su gitôm dahuc tañ, ñañ sôm têt aö bu, “Pwi mweñ, ma gêñ ñañ oc hôc asê tinambu-nga, ñañ watôc têt am.” ² Têt dinañ Ñalau Dabuñ kôm aö gatuñ kain dan sa, ma aö galic pôn kin-nga dan kalhac undambê, ma pôn ñadau ndöc ñahô. ³ Ma in ñañ ndöc, ñañ ndê ñawasi atu, gitôm ðhoc ñayham lu ñañ sêsam bu jaspas ma kanelian. Ma gasun bu êp ñañ ñadalô ñayham ma ñawasi gitôm hoc ñayham emerel, ñañ kêgihi pôn atu dau ahuc. ⁴ Ma aö galic pôn 24 sêlhac sêngihi pôn atu, ma lau bata 24 sêndöc ñahô. Ñac sêsôc ñakwê sêsêp, ma sanem gol yêc ñac si ñagôlôn tôm gi.

⁵ Ma aö galic sickac, ma gangô wapap gic ti ñakêcsia atu sa akêñ pôn atu. Ma lam ti ñawê atu 7 sêlhac pôn ña-ndö-nga. Lam 7 dinañ Anötö ndê ñalau 7. ⁶ Ma yêc pôn dau ña-ndö-nga aö galic gêñ ñawasi atu poc gitôm bugicton, ma ñawa gitôm glas.

Ma aö galic añela atu hale sêlhac sêngihi pôn atu. Ñac sem gêñ tali ñatô anğô, ma tandô daêsam sêyêc ñac ñabapo ti ñadômbwê. ⁷ Añela hale dinañ anğô andô bocdec. Añela ñamata-nga ndê anğô

gitôm layon, tilu-nga gitôm makao, titö-nga gitôm ñamalac, ma añela tihale-nga ndê anjô gitôm macmpoñ nan hu mbo lôlôc. ⁸ Ñac tigen-tigen si ñamakê 6, ma tandô daêsam sem ñac ahuc, yêc ñamakê ñapu-nga whiñ. Ma ñac sêmpin Anötö ma sêsôm, “O Pômdau Anötö, Ñaŋga Ñadau, am dabuñ, dabuñ, ma dabuñ eñ. Am mbo têñ ñamata-nga, kwahic dec am mbo, ma tiñambu am oc mbu mwenj.” Ñalêñ dinañ ñac sêmpin in acsalô ma ôbwêc hoñ, sêñwhañ dau dom.

⁹ Têm bocke nan añela hale dinañ sêsôm yom dinañ sêmpin in nan ndöc pôn atu ma mbo tali ñapan, ma sem danje in ti sêtoc in ndê waê sa, goc ¹⁰ lau bata 24 sêhu dau sêsip nom ma sêpôn haduc têñ in. Ma sêkêñ ñac si sanem sêyêc pôn atu ndö-nga, ma sêsôm yom bocdec bu, ¹¹ “O Pômdau yac mba Anötö. Am gêñ hoñ ñadau. Am kêmasañ gêñ hoñ ma kêñ gêñ hoñ sêmbo tali, tôm am daôm tac whiñ. Tu dinañ-nga dec am ñayham kêlêc, ma gic waê bu yac ampin am ti apo nem waêm sa, ma atoc am sa tu am nem ñawasi ti ñaclai atu-nga.”

5

†Anötö ndê Domba ma bapia tilhuñ

¹ Aö tanhê in nan ndöc pôn atu, ma galic bapia tilhuñ dan yêc in amba andô-nga, ma yom yêc bapia dau danja lu-lu. Bapia dau sêñlhuñ sa, ma sêkêñ gêñ ñabalêp 7 pi ñadali bu kôc dôñ.* ² Ma

---

* **5:1:** Têñ têm Jon to bapia dindec, nan lau nan bu sêkêñ bapia dan têñ lau ñatô, nan sêkêñ gêñ ñabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia dau bu sêsap dôñ. Ma bocdinañ lau bambalin gitôm dom bu sêkac bapia dau sa ma sêsam e hóc asê ñamalac nan bapia dau gic in ñawaê.

aö galic aņela naņga daņ, naņ mbwêc awha atu bocdec bu, “Asa inņ ņamalac gitêņ, gitôm bu kôc gêņ ņabalêp su ma kac bapia dau sa?”³⁻⁴ Inņ mbwêc yom dinaņ asê, tigen yêc undambê, ma yêc nom ma nom ņapu-ņga, sêtap ņamalac gitêņ daņ sa dom, naņ gitôm bu kac bapia dau sa ma sam. Têņ ndoc aö galic bu sêtap ņamalac gitêņ daņ sa dom, naņ aö gataņ atu andô.⁵ Magoc lau bata 24 si daņ sôm têņ aö, “Am taņ dom! Lic su naņ. ņamalac gitêņ daņ mbo, naņ ku ņaclai sac-ņga ti ņaclai dambac ndu-ņga dulu su, ma inņ gitôm bu kôc gêņ ņabalêp 7 su, ma kac bapia dau sa. Inņ naņ sêsam bu ‘Layon naņ sa akêņ Juda ndê toņ,’ ma ‘Dawid ndê Wakuc,’ naņ gitôm.”

⁶ Têņ dinaņ aö galic Domba daņ naņ ņa-aņgô gitôm sic inņ ndu su, magoc mbo tali tiyham. Inņ kalhac ņalhu kêpiņ pôn atu, ma aņela hale ti lau bata 24 sêņgihi inņ ahuc. Inņ ndê ņapo 7, ma tandô 7, naņ sem dôhôn Anötö ndê ņalau 7 naņ inņ kêņ ņac sêsa sêtêņ nom ņabatiņ hoņ.⁷ Ma Domba dau gi kôc bapia dau su yêc inņ naņ ndöc pôn atu ndê amba andô-ņga.⁸ Inņ kôc sa su goc aņela hale ti lau bata 24 sêpôn haduc têņ inņ. Yêc ņac hoņ si amba sêkôc gêņ wê-ņga naņ sêsam bu hap,[†] ma sùc naņ sêmasaņ ņa gol, naņ sêkêņ gêņ ņamalu ņayham sip e meņhu. Gêņ ņamalu dinaņ, naņ mbec hoņ naņ Anötö ndê lau dabuņ sêteņ têņ inņ.⁹ Ma ņac sem wê wakuc daņ bocdec, “Am gitêņ andô, gitôm bu kôc bapia ma kac gêņ ņabalêp su. ņahu bu lau sic am ndu, ma am nem dac gêmlihi lau su sêti Anötö ndê lau. Am

[†] **5:8:** Hap - gêņ gitôm gita ti wac daêsam, naņ lau sêndic têņ ndoc sênem wê-ņga. Alic Rev 14:2; ma 15:2.

gêmlhi lau yêc nom ñagameñ hoñ, ma yêc lau titoñ-titoñ ma awha têñtêñ hoñ nañ sêmbô nom. ¹⁰ Ma am kôm ñac sêti lau toñ tigen, bu sênem akiñ yac neñ Anötö sêtôm lau †dabuñsiga, ma ñac oc sênem gôliñ sêmbô nom.”

¹¹ Têñ dinañ aö galic ti gangô añela daêsam ma daêsam ma daêsam, oc tôm dom bu dasê sa. Ñac sêñgihi pôn atu ma añela hale ti lau bata ahuc. ¹² Ma ñac sem wê ña awha atu bocdec bu, “O Domba ñayham kêlêc, am nañ lau sic am ndu. Yac ampini am, bu am gêñ hoñ ñadau, ma am nem ñaclai, ti gauc, ma licwalô, ma waêm ti ñawê ma ñawasi atu hôc gêlêc su.”

¹³ Têñ dinañ aö gangô gêñ tali hoñ nañ sêmbô undambê ti nom ma nom ñapu-ñga, ma nañ sêmbô gwêc. Ñac hoñ sem wê bocdec bu, “Kwahic dec, ma tôm bêc hoñ, yac ampini in nañ ndöc pôn atu, ma yac ampini Domba. Bu inlu si waê, ti ñawê ma ñawasi, ma ñaclai atu andô!” ¹⁴ Ma añela hale sêsôm, “Yomandô!” Ma lau bata hoñ sêhu dau sêyêc nom ma sêmpini inlu.

6

Anötö ndê Domba kac bapia tilhuñ sa

¹ Dinañ su, goc aö galic Anötö ndê Domba dau kôc gêñ ñabalêp ñamata-ñga su yêc bapia tilhuñ. Ma añela hale si dañ ta yom ña awha atu gitôm wapap, ma sôm, “Mweñ!” ² Dec aö tanhê gameñ, ma galic hosi sêsêp dañ. Ma aö galic ñgac nañ ndöc hosi ñahô, nañ kôc bakôc sôp-ñga dañ. Anötö kêñ sanem dañ têñ in, goc in sa ti ñaclai atu bu ku ñacyo dulu.

³ Goc Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp tilu-nga su, ma aö ganğô añela tilu-nga sôm, “Mwenj!” ⁴ Ma hosi kokoc dañ sa meñ. Anötö kêñ bien baliñ dañ têtñ ñgac nañ ndöc hosi ñahô, ma kêñ ñaclai têtñ in bu kôc yom malô su yêc lau nom-nga, bu kôm ñac sêndic dandi ndu.

⁵ Goc Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp titö-nga su, ma añela titö-nga sôm, “Mwenj!” Dec aö tañhê gameñ ma galic hosi yeyec dañ. Ma ñgac nañ ndöc hosi ñahô kôc gêñ danem dôhôn gêñ-nga yêc in amba. Gêñ kain dinañ dakôc bu danem dôhôn gêñ bu ñadehe me lolo. ⁶ Ma awha dañ sa akêñ pôn atu nañ kalhac añela hale ñalhu, nañ sôm, “Kêñ tôbôm sa bu lau nom-nga sêpônnda gêñ sêneñ-nga, ma ñac oc sênem dôhôn gêñ bu lau sênemlhi gêñ danen-nga ñagec-ñagec ña ñaôli atu. Tigen kôm ôm a ñolib-nga ti ôm wain-nga tisac dom.”

⁷ Têtñ dinañ Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp tihale-nga su, ma añela tihale-nga sôm, “Mwenj!”

⁸ Goc aö tañhê gameñ, ma galic hosi yañyañ dañ. Ma ñgac nañ ndöc ñahô, nañ sêsam in ndê ñaê bu ‘Mbac Ndu,’ ma dañ tiyham, nañ ndê ñaê ‘Lambwam’ kêkuc in. Ma Anötö kêkin inlu bu sêwhê lau nom-nga hon kôc ndi toñ hale, ma sêndic toñ dañ ndu. Inlu oc sêngilí sin, ma sêkêñ tôbôm ma gêmbac atu ma bôclai bu sêseñ lau toñ tihale-nga dinañ su.

⁹ Têtñ ndoc Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp ti-5-nga su, nañ galic lau ñatô si gatu sêmbo Anötö ndê alta ñapu. Lau dinañ, muñ-nga lau nom-nga sic ñac ndu, ñahu bu sêkêñ whiñ Anötö ndê yom, ma sêhoc in ndê yom asê. ¹⁰ Ma ñac sêta awha atu têtñ in, “O Pômdau Dabuñ ma Yom Nandô Nadau. Têtñ bêc bocke am oc êmatôc lau sac nom-nga, ma kêñ

ngâyô têñ ñac ô yac mba dac nañ ñac sêkêc siñ su?” ¹¹ Sêsôm yom dinañ su, ma Anötö kên ñakwê sêsêp baliñ têñ ñac tôm gi. Ma inñ sôm têñ ñac bu, “Mac nem asidôwai ñatô sem akiñ aö sêmbo, nañ lau nom-ñga oc sêndic ñac ndu gitôm ñac sic mac ndu. Bocdinañ ahôñ malô e gêñ dinañ pacndê su.”

¹² Aö tanhê Anötö ndê Domba ma inñ kôc gêñ ñabalêp ti-6-ñga su, goc tiyhô atu gêm, ma aö galic ac tiyec gitôm sêcyaê, ma ayô tikoc gitôm dac. ¹³ Ma tata umboñ-ñga sêpeñ sêsip nom gitôm mbu puc atu ma kêwic ahi goc ñalôwê sêpeñ sêsip nom si. ¹⁴ Ma umboñ giñga tôm mbu soc po dañ su, ma lôc ti nduc hoñ siñga bocdinañ. ¹⁵ Tu dinañ-ñga lau hoñ nañ sêkêñ whiñ Yisu dom, nañ sêtöc dau ñandô, ma sêñsalê gameñ bu sêsiñ dau. Kiñ ma lau bata, ma lau siñ-ñga, ma lau ti lêlôm ma lau ti licwalô atu, ma lau nañ sem akiñ ñadaui ti lau nañ sêmbo ñambwa, nañ hoñ sêlhö bambaliñ. Ma sêñsalê mala sêsiñ dau kwi-ñga sêsôc hocsuñ ti hoc nañ sêyêc gameñ lôc-ñga, nañ ñapu. ¹⁶ Ma ñac sêta yom têñ lôc ti hoc bu êñgatöc ñac si e inñ nañ ndöc pônñ atu, nañ oc tôm dom bu lic ñac, ma bocdinañ ñac oc sêtap Anötö ndê Domba ndê atac ñandê sa dom. ¹⁷ Sêkôm gêñ dinañ, ñahu bu bêc dinañ ti bêc sêtap ñandê sa tu ñac si sac-ñga, ma lau sac dañ oc sêtôm dom bu sêñlêc Anötö ndê matôc.

7

Sêpuc ñadalô pi lau Israel-ñga 144,000

¹ Dinañ su, goc aö galic añela hale nañ sêyob mbu. Ñac sêlhac nom ñabatiñ hale ma sêkôc ñaclai bu sêlhac mbu nom-ñga hale ahuc, tu bu sêpuc

ɲadinda e sêkôm nom me gwêc me a tisac dom.
² Anötö kêɲ ɲaclai têtɲ ɲac bu sêyob mbu e tiɲambu sêhu mbu nom-ɲga siɲ bu kôm nom ma gwêc tisac. Ma aõ galic aɲela daɲ tiyham naɲ sa akêɲ gameɲ ac pi-ɲga meɲ, ma yêc iɲ amba iɲ kôc Anötö Tanɲi ɲadau ndê gêɲ dapuc ɲadalô-ɲga.* Iɲ mbwêc ɲa awha atu têtɲ aɲela hale dinaɲ ma sôm, ³ “Akôm nom ti gwêc ma a tisac dom, e yac apuc yac neɲ Anötö ndê ɲadalô pi iɲ ndê lau akiɲ si sêcbala su.”

⁴ Iɲ sôm yom dinaɲ su, goc aõ gaɲgô lau naɲ sêpuc ɲadalô pi ɲac si sêcbala, naɲ si namba, naɲ gitôm 144,000. Ma lau dinaɲ sêmeɲ akêɲ lau Israel-ɲga si gôlôwac toɲ ⁵ Yêc Juda ndê toɲ, sêkeɲ ɲadalô pi lau 12,000, ma pi lau 12,000 yêc Ruben ndê, 12,000 yêc Gad ndê, ⁶ 12,000 yêc Aser ndê, 12,000 yêc Naptali ndê, 12,000 yêc Manase ndê, ⁷ 12,000 yêc Simeon ndê, 12,000 yêc Liwai ndê, 12,000 yêc Isaka ndê, ⁸ 12,000 yêc Sebulun ndê, 12,000 yêc Josep ndê, ma pi lau 12,000 yêc Benjamin ndê toɲ.

Lau daêsam sêmpin Anötö

⁹ Tiɲambu aõ taɲhê gameɲ ma galic lau daêsam andô, gitôm dom bu lau daɲ sêsê ɲac sa. Sêmeɲ akêɲ nom ɲagameɲ hoɲ, ma akêɲ lau titoɲ-titoɲ hoɲ, ma akêɲ lau awha têtɲtêtɲ. Ma sêlhac pônɲ atu ti Anötö ndê Domba aɲgô andô-ɲga. ɲac hoɲ sêsôc ɲakwê sêsêp, ma sêhóc tômtôm ɲalauɲ. ¹⁰ Ma sêmbwêc ɲaɲga bu, “Yac tampiɲ yac neɲ Anötö naɲ

---

* **7:2:** Têtɲ têm dinaɲ lau sêkêɲ gêɲ ɲabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia bu sêsap dôn, ma sêpuc ɲadalô daɲ pi lêlêp dau bu tôc asê bu ɲac sêti bapia dau ɲadau. Sêmasaɲ gôlônɲ amanɲatu-ɲga (ring) me gêɲ daɲ naɲ sênônɲ ti kôm bu sêpuc ɲadalô dau.

ndöc pôn̄ atu, ma in̄ ndê Domba, bu mwasiñ nem lau si-nga yêc in̄lu.”

¹¹ Ma añela hoñ nañ sêlhac sêñgihi pôn̄ atu ti añela hale ma lau bata ahuc, nañ sêhu dau aᅅgô sip nom sêyêc pôn̄ atu ndö-nga. Ma sêmpin̄ Anötö, ¹² ma sêsôm, “Yomandô! Yac neñ Anötö ndê ñawasi ti gauc ma waê ti ñaclai ma licwalô hôc gêlêc gêñ hoñ su. Bocdinañ tampin̄ in̄, ma danem danje in̄ kwahic dec ma tôm bêc hoñ. Yomandô!”

¹³ Têñ dinañ lau bata si dan̄ meñ ma ndac aö bocdec bu, “Lau ti ñakwê sêsêp dindê, ñac lau asa, ma sêmeñ akêñ nde?” ¹⁴ Ma aö gaô in̄ ndê awha ma gasôm, “O ñgac atu, am daôm kêyalê.” Dec in̄ sôm têñ aö, “Lau dinañ sêmbô nom têñ ndoc ñawapac atu hôc asê, ma kwahic dec sêmeñ sêmbô lec. Sêñgwasin̄ si ñakwê sip Anötö ndê Domba ñadac, ma ñakwê dau sêp sambuc. ¹⁵ Tu dinañ-nga sêlhac Anötö ndê pôn̄ atu ndö-nga yêc in̄ ndê lôm dabuñ, ma sem akin̄ in̄ acsalô ma ôbwêc. Ma in̄ nañ ndöc pôn̄ atu, nañ oc mbo whin̄ ñac ma yob ñac. ¹⁶ Tôm dom bu sêpônda gêñ sêneñ-nga ti sênôm-nga tiyham. Ma ac oc pec ñac dom, ma gêñ ñandê dan̄ oc tap ñac sa dom. ¹⁷ Nahu bu Anötö ndê Domba nañ mbo pôn̄ atu ñalhu, nañ oc ti ñac si ñgac yob ñac-nga, ma wê ñac sêsa bu sênôm bu yêc bubata tan̄li-nga. Ma Anötö dau oc puñ ñac tasulu su yêc ñac tandô.”

8

Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp ti-7-nga su

¹ Têñ dinañ Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp ti-7-nga su yêc bapia, ma gameñ undambê-nga ñañeñ sa gitôm acgatu ñasawa dan̄ga. ² Ma aö galic añela

7 nan sêlhac Anötö anğô-nga, ma in kên dahuc têt nacı hon tòm gi. ³ Ma anela dan tiyham meñ kalhac alta gol kêpiñ pôn atu. In kôc lôn gol dan, ma sêkên gêt nıamalu nayham daêsam têt in. Goc in kêgaluñ whiñ Anötö ndê lau dabuñ si mbec yêc lôn dau, ma kêc pi alta ti da têt Anötö. ⁴ Ma nawasu akên gêt nıamalu ti lau dabuñ si mbec, sa akên lôn nan yêc anela amba, ma pi têt Anötö anğô-nga. ⁵ Pacndê, goc in kôc ya nanda akên alta, ma kên sip lôn gêt nıamalu-nga e meñhu, ma tuc sip gameñ nom-nga gi. Ma aö gañgô ñakêcsia atu, ma sickac ti wapap gic ma tiyhô gêm.

Anela hale sêyu dahuc

⁶ Têt dinan anela 7 nan sêkôc dahuc, nan sêmasan dau bu sêyu. ⁷ Anela nıamata-nga yu in ndê, ma sêmbaliñ u ñalhuc gitôm ais, ma ya nan sêngaluñ whiñ dac nan sip nom gi. Ma ya dau gêt gameñ nom-nga ti a daêsam su. Aö galic gitôm sêwhê gameñ nom-nga ti a hon kôc gi ñaton tö, ma ton dan ya gêt su, ma lu sêyêc nayham. Ma kwan batabac, nan ya gêt hon su.

⁸ Goc anela tilu-nga yu dahuc, ma sêmbaliñ gêt dan gitôm lôc atu ti ya sip gwêc gi. Ma tiyham aö galic gitôm sêwhê gwêc kôc gi ton tö, ma ton dan gêm dau kwi ti dac, ma ton lu sêyêc nayham. ⁹ Ma i ti gêt tali hon nan sêmbo gwêc ti dac, nan sêmbac ndu. Ma wan nan sêpoc gwêc bocdınan, ton dan sinğa su, ton lu sêpoc nayham.

¹⁰ Têt ndoc anela titö-nga yu ndê dahuc, nan tata atu dan peñ sip akên umbon. Tata dau nawê atu, ma peñ sip nom ma kôm bu ti bubata daêsam sêtisac. Aö galic gitôm sêwhê bu ti bubata hon kôc

gi toŋ tö, ma toŋ daŋ tisac. ¹¹ Sêsam tata dau ŋaê bu ‘Ŋamakic.’ Ma yêc bu nom-ŋga hoŋ, toŋ daŋ ŋamakic sa ma toŋ lu sêyêc ŋayham. Ma lau hoŋ naŋ sênôm bu ŋamakic dinaŋ, naŋ sêmbac ndu.

¹² Goc aŋela tihale-ŋga yu ndê dahuc, ma ac ti ayô ma tata ŋatô sêtisac. Tu dinaŋ-ŋga têtŋ acsalô, ac pô gameŋ gitôm acgatu ŋasawa 8, ma ŋasec sa gitôm acgatu ŋasawa hale. Ma têtŋ ôbwêc bocdinaŋ, ayô ti tata ŋawê mba gitôm acgatu ŋasawa hale.

¹³ Aö galic gêtŋ hoŋ dinaŋ su, ma aö gangô macm-poŋ daŋ naŋ hu mbo umboŋ, ma taŋ ŋa awha atu bocdec bu, “Oyaê! Oyaê! Oyaê! Aŋela hale sêyu dahuc su, ma aŋela tö sêmbo dôŋ sêmbo. Bocdinaŋ mac lau nom-ŋga oc atap ŋawapac sa tiyham.”

9

Aŋela ti-5-ŋga yu dahuc

¹ Goc aŋela ti-5-ŋga yu ndê dahuc, ma aö galic tata daŋ peŋ yêc umboŋ sip nom gi. Ma Anötö kêŋ ki têtŋ iŋ bu yob suŋ baliŋ sac naŋ sêsam bu Abis, * naŋ ŋagatam. ² Goc iŋ gêtêc gatam dau su, ma yawasu pi akêtŋ suŋ baliŋ dinaŋ meŋ. Yawasu dau atu andô, gitôm yawasu têtŋ ndoc lau sêkêc pwa atu daŋ. Yawasu dau gêm ac ahuc ma kôm umboŋ ŋasec sa. ³ Ma aö galic wakô sêsip akêtŋ yawasu sêmeŋ. Ŋac si ŋaclai gitôm gapiŋgap bu sêkêtŋ ŋandê atu têtŋ lau nom-ŋga. ⁴ Magoc Anötö gic yao ŋac bu sêkôm kwanŋ ma gêtŋ batac-batac ma a tisac dom, ma sêkôm lau naŋ aŋela sêpuc Anötö ndê ŋadalô pi ŋac sêcbala su, naŋ sêtisac dom. Magoc lau ŋatô,

* **9:1:** Ŋaê ‘Abis’ (Abyss) kêkuc Yom Grik. Suŋ baliŋ dinaŋ ti ŋalau sac si gapocwalô.

naŋ wakô dinaŋ oc sêkôm ñac sêtisac. ⁵ Ñac sêkôc ñaclai bu sêkêŋ ñandê atu têtŋ lau dinaŋ gitôm ayô 5, magoc ñac oc sêndic ñac ndu dom. Ma ñandê dau gitôm gapiŋgap seŋ lau. ⁶ Têtŋ ndoc dinaŋ lau oc sêtec bu sêmbo tali. Ñac oc tac whiŋ bu sêmbac ndu, tigen ñac oc sêmbo tali ma sêhôt ñandê ñapaŋ.

⁷ Aô galic wakô dinaŋ sêtôm hosi naŋ sêmasaŋ tu sêndic siŋ-ŋga. Gêŋ gitôm gulun gol sac ñac si ñagôlôn, ma ñac si aŋgô gitôm ñamalac. ⁸ Ñac si kêclaun baliŋ gitôm lauwhê si, ma ñac si ñalhô atu gitôm layon si. ⁹ Ma yêc ñac si ñabapo aô galic gêŋ ñaŋga gitôm lautuc ain. Ma têtŋ ndoc ñac sêhu sêmbo lôlôc, ñac si ñamakê ñakêcsia atu gitôm hosi daêsam sêhê kaleta ma sênti bu sêndic siŋ. ¹⁰ Ñac si ñaŋguc gitôm gapiŋgap si ñaŋguc bu sêtin ñamalac. Ñaclai atu yêc ñac si ñaŋguc, bu sêkêŋ ñandê têtŋ lau gitôm ayô amanđan. ¹¹ Ñac si kiŋ in aŋela sac suŋ baliŋ-ŋga. Yêc Yom †Hibru sêsam in ndê ñaê bu Abadon, ma yêc Yom Grik sêsam in bu Apolion.† ¹² Ñawapac dinaŋ ti ñawapac ñamata-ŋga. Ma ñawapac lu sêyêc dôŋ sêyêc.

Aŋela ti-6-ŋga yu dahuc

¹³ Têtŋ dinaŋ aŋela ti-6-ŋga yu ndê dahuc. Ma aô gaŋgô awha daŋ sa akêŋ alta gol naŋ kalhac Anötö aŋgô-ŋga. Ñapo hale sêyêc alta dau ñakêcsu hale, ma awha dau sa akêŋ ñapo dau ñalhu, ¹⁴ ma ta yom têtŋ aŋela naŋ yu dahuc bocdec bu, “Sa têtŋ aŋela hale naŋ sêsô ñac dôŋ sêmbo bu atu Yupretes, naŋ ndi, ma êmgapwêc ñac su.” ¹⁵ Muŋ-ŋga Anötö kêyalin ndoc daŋ sa bu aŋela hale dinaŋ sêndic

† **9:11:** Abadon ma Apolion - ñaê lu dinaŋ ñahu tigen. Danem kwi bu ‘Ndic Ndu’ me ‘Seŋ su.’

lau sac ndu, ma ñac sêhôn ndoc dau sêmbu Bu Yupretes. Goc añela dau sa gi ma kêgapwêc añela hale dinan su, bu sêwhê lau nom-nga kôc ndi ton tō. Ma ton dan ñac oc sêndic ñac ndu, ma ton lu sêhu ñac sin.

¹⁶⁻¹⁷ Têñ dinan aō galic gêñ ñagatu dan, lau sin-nga daêsam kêlêc sêndöc hosi ñahô. Ma awha dan sam ñac si namba asê têñ aō, nan gitôm 200 milien. Ma aō galic lautuc ñannga sêyêc ñac ñabapo. Lautuc dinan ñadalô kokoc gitôm ya, ma ñamayan gitôm umbon, ma yanyan gitôm gêñ ñandê ñaê †solpa. Ma aō galic hosi si ñagôlôn gitôm layon si, ma ya ti yawasu ma solpa sa akêñ ñac si whasun. ¹⁸ Gêñ tō dinan, ya ti yawahô ma solpa, nan sêsa hosi whasun nan tôm ñawapac atu bu sen lau nom-nga ñatô su. Lau ton dan oc sêmbac ndu, magoc ton lu oc sêmbu tali. ¹⁹ Hosi dinan sêkôc ñaclai atu yêc ñac si whasun, ma yêc ñac si ñanguc whin. Bu ñac si ñanguc gitôm mboc ñagôlôn bu sen lau ma kôm ñac sêtisac.

²⁰ Ñawapac tō dinan kôm lau ton dan sêmbac ndu. Ma lau ñatô nan sêmbac ndu dom, nan sêlic su, magoc sem si ñalôm kwi dom. Mba! Ñac sêsap ñac si mêtê sac dôn ñapan. Ñac sem akin ñalau sac ma anötöi gwam nan sêmasan ña gol ti silba ma brons ti hoc ma ña a. Gwam hon dinan gitôm dom bu sêlic gameñ me sêngô yom, ma sêñsêlêñ dom, tigen lau nom-nga sem akin ñac ñapan. ²¹ Ma ñac sêkôm mêtê sac daêsam tôm sic ñamalac ndu, sêpec balö, sêkôm mêtê mockain-nga, ma sem kan gêñ. Ñac sêlic ñawapac dau, magoc sem dau kwi dom, ñac sêsap si mêtê sac dinan dôn ñapan.

10

Aņela k n bapia saun dan t n Jon

¹ T n dinan   galic aņela ņanġa dan sip ak n undamb  meņ. In nd  ņakw  git m dao, ma gasun bu  p dan y c in ņag l n ņah -ņga. In nd  anġo and  ņawasi git m ac, ma in gahi git m alh  ti ya.

² Ma in k c bapia saun dan nan kac sa su, y c in amba. In sip gi ma k n gahi gas -ņga kalhac nom, ma gahi and -ņga kalhac gw c. ³ Ma in mbw c ņanġa, git m layon dan tan. T n ndoc in mbw c, nan   ganġo awha 7 s ta yom, nan ņak csia git m wapap gic. ⁴   ganġo awha 7 dinan su, ma bu wato ņac si yom sip bapia, tigen awha dan ak n undamb  s m t n   bu, “To yom nan am ņġo ak n awha wapap-ņga 7, nan dom. Mba! K c d n ma s c ahuc y c am-ņga.”

⁵ Goc aņela nan kalhac nom ti gw c, nan t c in amba and -ņga pi undamb . ⁶ In bu s m yom ma puc d n ņa An t  nd  ņa , dec s m, “  was m yom ņand  y c in nan mbo tali ņapan, nan anġo-ņga, in nan k n undamb  ma nom ti gw c, ma g n hon nan s mbo gameņ dinan. Dah n t m dan tiyham dom, ⁷ bu g n hon nan An t  k matin tid n mun su, ma y c sin dau e meņ t n kwahic dec, nan oc meņ sa tiaw . T n b c nan aņela ti-7-ņga yu dahuc, nan g n hon dinan oc ņand  sa t m in hoc as  gwanan su t n lau propet nan sem akin in.”

⁸ Dinan su, goc awha ak n undamb  nan   ganġo su, nan s m yom t n   tiyham bocdec bu, “Am sa t n aņela nan kalhac nom ma gw c, nan ndi, ma k c bapia nan kac sa y c in amba, nan su.” ⁹ Bocdinan   gat n aņela dau ga, ma gandac

bapia saun dinan. Ma in sôm têt aö, “Am kôc su, ma neñ. Yêc whamsun am oc êmsahê ñaganda gitôm lêp. Tigen bapia dau oc kôm am nem ñatac yham dom.” ¹⁰ Aö gakôc bapia saun dau su yêc in amba, ma gan. Yêc whansun aö kasahê bu ñaganda gitôm lêp, tigen tijnambu sip aö ñatac gi ma kôm aö ñatac yham dom. ¹¹ Goc Anötö sôm têt aö, “Am oc hoc yom asê tiyham gitôm propet, ma sôm yom pi lau daêsam, pi lau titoñ-titoñ ma lau awha têtñtêtñ, ma pi kin sêwhin.”

11

Anötö ndê propet lu

¹ Dinañ su, goc Anötö kêñ gakoc baliñ dan têt aö bu wanem dôhôn gêt. Ma in sôm têt aö, “Am ndi, ma nem dôhôn aneñ lôm dabun, ma alta nañ kalhac dê. Ma lau nañ sêtoc aö sa ma sêteñ mbec têt aö sêmbo dindê, nañ sê ñac sa. ² Tigen nem dôhôn gameñ yêc lôm dabun ñabatêmdô dom, bu aö gakêñ gameñ dinañ têt lau sambuc ti ñac si gameñ. Ma ñac oc sênem gôliñ aneñ malac dabun, ma sêngwinin aneñ lau gitôm ayô 42. ³ Magoc aö wakêñ ñaclai têt aneñ propet lu, dec inlu oc sêsôc ñakwê yeyec ma sêsôm aneñ yom asê gitôm bêc 1,260.”

⁴ Propet lu dau sêlhac Pômdau, nañ gêm gôliñ nom sambuc, nañ anğô-ñga, sêtôm a olib lu, ma sêtôm yakain lu. ⁵ Lau nañ bu sêkôm inlu ña yom, nañ oc sêmbac ndu ñalêñ bocdec. Ya oc sa yêc inlu whasun ma neñ ñac su. ⁶ Ma têt ndoc sêhoc Anötö ndê yom asê, nañ sêkôc ñaclai bu sêsôm u ndic dom yêc umbon. Ma sêkôc ñaclai bu sênem bu kwi ti dac, ma

bu sêkêñ ñawapac tidau-tidau têtj lau nom-nga têtj ndoc bocke nanj inlu atac whin nanj.

⁷ Têtj inlu si têtj sêhoc Anötö ndê yom asê-nga pacndê su, nanj aö galic bu gêtj sac danj pi akêtj sunj baliñ sac dinanj meñ, ma gic sinj têtj inlu. Ma inj ku inlu dulu ma gic inlu ndu. ⁸ Ma inlu si ñamlanj sêyêc ñambwa sêyêc malac atu dau ña-malac lôm. Yêc malac atu dau lau sic inlu si Pômdau ndu pi a gicso dau, ma bocdinanj lau ñatô sem malac dau ñaê kwi ma sêsam bu Sodom ma Isip. ⁹ Têtj dinanj, lau akêtj nom ñagameñ honj, ma akêtj lau titoñ-titoñ ma awha têtjtêtj honj tahê inlu si ñamlanj gitôm bêc tö ma ñadanjga. Ma ñac sêkêñ yao bu lau danj sêñsuhun inlu dom. ¹⁰ Lau sac nom-nga sêtisambuc bu inlu sêmbac ndu, ma ñac sêkêñ gêtj ñayham-ñayham têtj dandi ti atac ñayham atu. Nahu bu munj-nga propet lu dinanj sêkêñ ñawapac têtj ñac.

¹¹ Aö galic bu inlu sêyêc boc-dinanj tôm bêc tö ma ñadanjga, goc Anötö kêtj inj ndê wayahô tali-nga têtj inlu dec sêtisa tiyham ma sêlhac. Ma lau honj nanj sêlic, nanj sêtöc dau ñandô. ¹² Ma aö ganjgô Anötö ta yom awha atu têtj inlu ma sôm bu sêpi sa sêtêtj inj sêmeñ. Goc dao danj kôc inlu sa sêpi undambê si, ma inlu si ñacyo sêlic. ¹³ Têtj têtj dinanj tiyhô atu gêm, ma malac atu dau ñagameñ ñatô sêtisac. Gitôm sêwhê malac dau kôc ti gameñ 10, ma gameñ 9 sêyêc ñayham, ma gameñ ti-10-nga tisac. Ma lau 7,000 sêmbac ndu. Gêtj dau kôm lau nanj sêmbo tali, nanj sêtöc dau atu, ma sêtöc Anötö undambê-nga ndê waê ti ñaclai atu sa.

¹⁴ Dinanj ti ñawapac tilu-nga, ma titö-nga kêpiñ bu hóc asê.

Dahuc ti-7-nga tan

¹⁵ Têñ dinan anjela ti-7-nga yu dahuc, ma aö ganğô awha daêsam sêta yom njanğa yêc undambê bocdec bu, “Kwahic dec yac neñ Pômdau lu in ndê Mesaya sem gôliñ nom nğamen sambuc. Ma gôliñ dau oc pacndê dom.”

¹⁶ Ma lau bata 24 nan sêndöc nçac si pôn yêc Anötö anğô-nga, nan sêhu dau anğô sip nom, ma sêmpin in, ¹⁷ ma sêsôm, “O Pômdau Anötö Naclai Nadau, am nan mbo têñ nçamata-nga, ma kwahic dec mbo. Yac bu anem dançe am bu am gêm gôliñ nom ti am nem nçac lai atu. ¹⁸ Lau nom-nga atac nandê sa, magoc kwahic dec nçac oc sêñsahê am nem atac nandê. Ndoc meñ su, bu am êmsahê lau nan sêmbac ndu su. Ma am oc kêñ nçagêyô nçayham têñ lau hoñ nan sem akiñ am, lau propet ti am nem lau dabuñ, ma têñ lau hoñ nan sêtoc nem nçê sa, lau tiwaê, ma lau waêmbe sêwhiñ. Tigen lau nan sêkôm nom tisac, nan am oc señ nçac su.”

¹⁹ Nçac sêmpin Anötö su, goc gatam yêc Anötö ndê lôm dabuñ undambê-nga kac sa, ma aö galic apa Anötö ndê pwac dabuñ-nga yêc lôm dabuñ nçalôm. Ma sickac ti wapap gic, ma aö ganğô nçantiñ atu, ma tiyhô gêm ma u gic nçalhuc atu ma njanğa gitôm ais.

12

Awhê dan, ma Akô

¹ Têñ dinan gên dalô atu dan hóc asê yêc undambê, ma kôm aö gasö. Aö galic awhê dan, ma ac kêgihi in ahuc gitôm nçakwê. Ayô yêc in gahi nçapu, ma tata 12 sac in nçagôlôn gitôm kiñ si sanem.

² Awhê dau daê, ma in ndê ndoc kôc balêkoc-nga

menj sa. Tu dinan-nga dec inj kêsahê nandê atu, ma tanj asê. ³ Ma gêñ dalô danj tiyham hôc asê yêc undambê. Aö galic gêñ kokoc atu gitôm akô danj. Inj ndê ñagôlônj 7, ma ñapo 10. Ma sanem kinj-nga 7 sac inj ndê ñagôlônj 7. ⁴ Ma inj ndê ñanguc gic tata umbonj-nga daêsam sa, ma kêbalip ñac sêsip nom si. Tata tonj lu gacgeñ sêlhac umbonj, ma tonj danj inj kêbalip sip nom gi. Goc inj gi kalhac awhê dau anğô-nga, ma hôñ bu inj kôc balêkoc su, goc inj neñ.

⁵ Ma awhê dau kôc balêkoc ñac* danj. Inj ñgac nanj oc nem gôlinj lau nom-nga honj ti ñaclai atu, gitôm inj kôc tôc kinj-nga ain tu êmatôc ñac-nga. Akô tac whinj bu neñ balêkoc dau, tigenj gitôm dom. Nahu bu sêngahô balêkoc dau su pi undambê gi, bu mbo whinj Anötö nanj ndöc pônj atu. ⁶ Ma balê dinda kôlhô kêtî gi mbo gameñ sawa. Anötö kêyalinj gameñ sa gwananj yêc dindê, bu yob awhê dau gitôm bêc 1,260.

⁷ Têñ dinanj aö galic sinj atu yêc undambê. Anötö ndê anjela ñamata-nga Maikel ti inj ndê anjela sic sinj têñ akô, ma akô ti ndê anjela sac sic sinj ô. ⁸ Magoc akô ndê ñaclai gitôm dom, dec inj ti ndê anjela sac si mala sêmbo undambê-nga mba. ⁹ Anötö ndê anjela sêsoc ñac su ma sêmbalinj ñac sêsip nom si. Inj akô akwa dinanj, nanj dasam inj ndê ñaê bu Sadañ me ñgac yeyec. Inj êlêmê kêsau lau nom-nga ma kêtôm ñac bu sêkôm mêtê sac.

¹⁰ Têñ ndoc dinanj aö gangô awha atu danj yêc undambê, nanj sôm, “Kwahic dec Anötö ndê ndoc

---

* **12:5:** Awhê dinanj inj ti dôhônj Anötö ndê lau. Ma balê dau Yisu. Ma akô dinanj inj ti dôhônj Sadañ. Inj kêsahê bu señ Yisu su magoc gitôm dom. Dec tinjambu inj kêñ kisa Yisu ndê lau, magoc Anötö yob ñac.

bu nem gôlinj nom sambuc-nga, nanj hôc asê su, ma inj tôc inj ndê ñaclai asê yêc awê. Inj ndê gwelenj nem lau si-nga kwahic dec ñandô sa, ma lau honj oc sêlic †Mesaya ndê ñaclai. Têñ ñamata-nga Sadan kalhac Anötö anğô-nga têtñ acsalô ma ôbwêc honj, ma kêgôlinj yom pî yac neñ asidôwai. Magoc kwahic dec Anötö kêmasuc inj su yêc undambê. ¹¹ Dac nanj Anötö ndê Domba kêc sinj, nanj puc yac neñ asidôwai dôñ, ma sêhoc Anötö ndê yom ñandô asê. Ma tu dinan-nga ñac sêku Sadan dulu. Sêlhac ñanğa ma sêtöc dau dom bu lau sêndic ñac ndu. ¹² Bocdinan mac lau undambê-nga, atac ñayham ma atisambuc. Tigenj ñawapac atu gic mac lau nom ti gwêc-nga ñawaê. Oyaê. Sadan sip têtñ mac meñ, ma inj tac ñandê atu andô. Nahu bu inj kêyalê bu inj ndê têtñ tiapê su.”

¹³ Têtñ ndoc akô gêlic bu sêsoc inj su sip nom gi, nanj inj gic hu kêbulu awhê nanj kôc balêkoc ñgac nanj. ¹⁴ Tigenj Anötö kêñ ñamakê lu têtñ awhê dau gitôm macmponj atu danj ndê, bu hu sa ndi mbo inj ndê mala nanj Anötö kêyalinj sa su yêc gameñ sawa. Yêc dinan Anötö oc yob inj tôm yala tō ma ayô 6, bu akô dau kôm inj tisac dom. ¹⁵ Têtñ dinan akô kac whasuj sa ma guluc bu atu sa bu hêc awhê dau su. ¹⁶ Magoc Anötö gêm awhê dau sa ma kôm nom hôc kôc, e bu nanj sa akêtñ akô whasuj nanj sip nom ñalôm gi. ¹⁷ Têtñ dinan akô tac ñandê têtñ awhê dau, ma hu inj sinj sa gi, bu ndic sinj têtñ inj ndê lau wakuc ñatô. Nac lau nanj danğa wambu Anötö ndê yomsu ti sêsap Yisu ndê yom ñandô dôñ. ¹⁸ M a akô dau gi kalhac kêpinj gwêc ñadali.

13

Gêñ sac atu dan pi akêñ gwêc ñalôm menj

¹ Ma aö galic gêñ sac atu dan pi akêñ gwêc ñalôm menj. Inj ndê ñagôlônj 7, ma ñapo 10, ma sanem 10 sac ñapo ñahô tôm gi. Ma aö galic ñaê sac sambuc 7 sêyêc inj ndê ñagôlônj 7 dinan. ² Gêñ sac dau ña-angô gitôm pôsip pôm atu ñaê lepat, ma gahi gitôm bea ndê, ma whasunj atu gitôm layon ndê. Ma akô nanj kalhac gwêc ñadali, nanj kêñ ndê ñaclai ti licwalô têtj gêñ sac dinan, bu nem gôlinj lau sac nem inj angô. ³ Aö galic gamboc atu yêc gêñ sac ndê ñagôlônj danj, nanj gitôm sic inj ndu su, magoc gêñ dau tisa ma ñayham sa tiyham. Lau sac nom-ñga honj nanj sêlic gêñ dau, nanj sêhêdaê ma sêñkuc gêñ sac dau. ⁴ Ma sêlic bu akô kêñ inj ndê ñaclai têtj gêñ sac, dec ñac sêtoc akô sa ma sem akinj inj, ma sem akinj gêñ sac dau whinj. Ma sêsôm têtj dandi, “Aluê! Gêñ sac dinanj hôc gêlêc gêñ honj su. Ñamalac danj gitôm dom bu ndic sinj têtj inj!”

⁵ Gêñ sac dau kôc ñaclai bu sôm yom toc dau sa-ñga ma yom sac-sac gitôm ayô 42. ⁶ Dec gêñ sac dau kac whasunj sa bu sôm yom sac s ambuc pi Anötö, ma pi inj ndê ñaê, ma pi undambê, ma pi lau nanj sêndöc undambê whinj. ⁷ Ma inj kôc ñaclai bu ndic sinj têtj Anötö ndê lau dabunj ma ku ñac dulu. Inj kôc ñaclai atu bu nem gôlinj lau honj, lau akêñ nom ñagamenj honj, ma akêñ lau titonj-titonj, ma awha têtjtêtj. ⁸ Ma lau nom-ñga honj nanj si ñaê yêc Buku Tanli-ñga dom, nanj oc sêtoc gêñ sac sa ma sênem akinj inj. Anötö ndê Domba yob Buku Tanli-ñga dau. Inj Domba nanj nom dindêc mbasi enj, ma

Anötö kêyalin in sa ma kêyalê bu tinambu, lau oc sêndic in ndu.

⁹ Asa ndê dangasun bu yêc, nan ngô yom dindec.

¹⁰ Yomandô! Nâwapac daêsam oc sêhóc asê. Lau ñatô sic ñawaê bu sêndöc gapocwalô, ma ñatô oc sêndic ñac ndu ña bien balin. Bocdinañ mac lau dabun, alhac ñannga ma ahu nem akêñ whin sin dom.

Gêñ sac tilu-ñga pi sa akêñ nom ñalôm

¹¹ Têñ dinañ aô galic gêñ sac dan tiyham pi sa akêñ nom ñalôm meñ. In ndê ñapo saun lu, gitôm domba ñatu dan ndê. Magoc in ndê awha atu gitôm layon ndê. ¹² Gêñ sac ñamata-ñga nan sic in pi ñagôlôn magoc ñayham sa tiyham, nan kêñ ndê ñaclai atu têñ gêñ sac tilu-ñga dinañ, dec in gêm gôlin gêm in anğô, ma kêgılı lau nom-ñga hon bu sênem akin gêñ sac ñamata-ñga dinañ. ¹³ Ma gêñ sac tilu-ñga kôm gêñ dalô atu-tu. In sôm, ma ya sip akêñ undambê meñ, ma lau hon sêlic. ¹⁴ In kôc ñaclai bu kôm gêñ dalô nem gêñ sac ñamata-ñga anğô, gêñ sac nan sic in ña bien balin, magoc mbo tali. Bocdinañ in kôm gêñ dalô ma kêsau lau nom-ñga nan sêkêñ whin Yisu dom, ma kêñ yatu têñ ñac bu sêmasañ gêñ sac ñamata-ñga ndê ñagatu. ¹⁵ Ma in kôc ñaclai bu yu wayahô sôc gêñ ñagatu, dec gêñ dau sôm yom asê. Ma lau nan sem akin gêñ ñagatu dom, dec in gic ñac ndu. ¹⁶ In kac lau hon ma sôm ñannga bu sêkôc ñadalô dan pi ñac si amba andô-ñga me pi ñac si sêcbala. Lau tiwaê ma lau waêmbe, lau ti lêlôm ma lau ñalôm sawa, lau nan sem akin ñadaui ti lau nan sêmbô ñambwa, lau hon in kac ñac bu sêkôc ñadalô dinañ. ¹⁷ Ma in gic yao bu asa nan kôc ñadalô dom,

naŋ gitôm dom bu nemlhi gêŋ, ma gitôm dom bu kêŋ gêŋ têŋ lau bu sênemlhi. Ma ŋadalô dau dinaŋ, iŋ gêŋ sac ŋamata-ŋga ndê ŋaê me ŋaê ŋanamba.

¹⁸ Gêŋ sac ŋanamba dau ŋahu yêc siŋ dau. Asa naŋ ŋamalac ti gauc atu, naŋ êŋsahê bu kip namba dau ŋahu sa. Namba dau iŋ ŋamalac daŋ ndê namba, ma iŋ ndê namba 666.

14

Jon gêlic Anötö ndê Domba ti iŋ ndê lau

¹ Tiŋambu aô galic Anötö ndê Domba kalhac Lôc †Sayon. Ma lau 144,000 naŋ iŋlu damba si ŋaê kalhac ŋac si sêbala, naŋ sêlhac sêwhiŋ iŋ. ² Ma aô gaŋgô awha daŋ sa akêŋ undambê. Awha dau gitôm bu hêc ŋakêcsia, ma gitôm wapap naŋ gic atu, ma gitôm hap naŋ lau wê-ŋga sic. ³ Lau 144,000 dinaŋ sêlhac pôŋ atu, ti aŋela atu hale ma lau bata 24 si aŋgô-ŋga, ma sem wê wakuc daŋ. Anötö gêm lau dinaŋ si yêc ŋamalac nom-ŋga hoŋ ŋalôm, ma ŋac tawasê sêŋyalê wê dau. ⁴ Ŋac lau dinaŋ sem dabuŋ dau ŋapep, ma mêtê sac naŋ kôm ŋamalac ŋadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga,* naŋ sêkôm daŋ dom. Gameŋ bocke naŋ Anötö ndê Domba bu ndi, naŋ ŋac sêŋkuc iŋ. Domba dau gêmlihi ŋac su yêc ŋamalac nom-ŋga, ma kêŋ ŋac sêlhac iŋlu Anötö aŋgô-ŋga gitôm gêŋ ŋandô mbêc. ⁵ Ŋac sêsôm yom tasan daŋ dom, ma ŋac si giso mbasi.

---

* **14:4:** Jon to yom ma sôm bu lau dau sêyêc sêwhiŋ lauwhê dom, dec sêmbo ŋawasi yêc Anötö aŋgô-ŋga. Magoc lau tigauc daêsam gauc gêm bu yom dau hêganôŋ mêtê sac tidau-tidau naŋ kôm ŋamalac ŋadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga. Awhê lu ŋac naŋ sem dau su, naŋ bu sêyêc sêwhiŋ dau, dec Anötö oc lic sac dom.

Aņela tō si yom

⁶ Aō tanjê gameņ tiyham ma galic aņela dan hu mbo umboņ, naņ kôc ņawaê ņayham bu hoc asê tēņ lau yêc nom ņagameņ hoņ, ma tēņ lau titoņ-titoņ ma awha tēņtēņ hoņ. ņawaê ņayham dau oc yêc ņapaņ, ma oc pacndê dom. ⁷ Inj sôm ņa awha atu, “Atoc Anötö sa ma anem akiņ inj, bu inj kêņ undambê ti nom, ma gwêc ti bubata hoņ. Ma kwahic dec inj ndê ndoc êmatôc lau-ņga meņ sa su. Bocdinaņ atôc inj, ma apo inj ndê waê sa.”

⁸ Dinaņ su, ma aņela tilu-ņga meņ ma sôm, “Malac atu Babilon† tisac su. Aņgô su naņ! Babilon tisac sambuc. Inj hu Anötö siņ ma kôm mêtê sac, ma hê lau daêsam sêsa inj ndê lêņ sac sêņkuc inj, e ņac si gauc timboloc tôm lau naņ sênôm wain ma kêņinj ņac.”

⁹ Ma aō galic aņela titö-ņga meņ kêkuc aņela lu dinaņ, ma inj sôm ņa awha atu, “Mac lau hoņ naņ atoc gēņ sac ma inj ndê ņagatu sa, ma akôc inj ndê ņadalô pi nem sêmbalam me amam, naņ aņgô.

¹⁰ Mac oc aņsahê Anötö ndê atac ņandê. Yomandô! Inj ndê atac ņandê atu gitôm wain ņaņga naņ inj kêc sip laclhu bu mac anôm. Mac oc alhac Anötö ndê Domba ma aņela dabuņ aņgô-ņga, ma atap nem ņagêyô sac sa. Gēņ ņandê solpa ma ya oc kêņ ņandê atu tēņ mac. ¹¹ Y omandô! Lau hoņ naņ sem akiņ gēņ sac me inj ndê ņagatu, ma sêkôc inj ndê ņaê ņanamba pi ņac si ņamlic, naņ oc sêtap ņawapac atu dinaņ sa. Gameņ naņ ņac sêmbo, naņ yawasu oc pi ņapaņ, ma oc pacndê dom. ņac oc sêņsahê ņandê

---

† **14:8:** Tiņambu Jon to yom pi malac atu Babilon, ma gêm dôhôn inj pi awhê mockaiņ-ņga dan. Asam yêc Rev 17-19, ma alic footnote yêc Rev 17:1.

atu dau tòm acsalô ti ôbwêc hon, ma ñac oc sêjwhañ dau dom.”

¹² Yom dec kêj puc mac lau nañ dañam wambu Anötö ndê yomsu ma akêj whiñ Yisu. Alhac ñaŋga, ma ahu nem akêj whiñ siñ dom!

¹³ Dinañ su, goc aö gañgô awha dañ sa akêj undambê, nañ sôm têj aö bu, “To yom bocdin-dec. Têj kwahic dec ma ndi, lau hon nañ sêsap si sêkêj whiñ Pômdau dôj e sêmbac ndu, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ atu sa.” Ma Ñalau Dabuñ sôm, “Yomandô! Ñac oc sêjwhañ dau yêc gwelen nañ sêlhac ñaŋga ma sêkôm. Ma ñac si gwelen ña-ñandô oc êjkcuc ñac pi undambê ndi.”

Anötö ndê aŋela sic gêj ñandô nom-ŋga sa

¹⁴ Têj dinañ aö galic dao sêsêp dañ, ma ñamalac dañ gitôm Ñamalac ndê Atu ndöc dao ñahô. Sanem gol dañ sac iñ ñagôlôj, ma iñ kôc bien mbwê-alô ma ñamata sac andô. ¹⁵ Ma aŋela dañ sa akêj Anötö ndê lôm dabuñ, ma ta yom awha atu têj iñ nañ ndöc dao ñahô bocdec bu, “Kwahic dec ôm nom-ŋga ñandô sa, ma gêj hon tilôwê su. Bocdinañ dec kôc nem bien sa ndi, ma ndic gêj ñandô sa pitigen.”

¹⁶ Dec iñ nañ ndöc dao ñahô, nañ sip têj nom gi, ma tim gêj ñandô nom-ŋga ña iñ ndê bien dinañ, goc gic hon sa sêpitigen.

¹⁷ Ma aŋela dañ tiyham sa akêj lôm dabuñ undambê-ŋga meñ, nañ kôc bien mbwê-alô dañ ñamata sac andô. ¹⁸ Ma aŋela dañ tiyham nañ yob ya yêc Anötö ndê alta, nañ sa meñ, ma mbwêc awha atu têj aŋela nañ hóc bien ñamata bu, “Kôc nem bien, ma sôc ôm wain-ŋga nañ yêc nom, nañ ndi, ma ndic wain ñandô sa. Bu wain ñandô kwahic

dec ñalôwê sa su.” ¹⁹ Dec anjela dau sip nom gi ma tim wain ñandô nom-nga ña in ñdê bien. Ma in gic sa pi gameñ sênem kin wain ñakwi-nga. Gêñ dinañ ti dôhôn Anötö ñdê atac ñandê pi lau sac nom-nga. ²⁰ Ma aö galic bu sem kin wain ñandô nom-nga dinañ yêc malac atu ñamakê. Ma dac atu sa meñ, ma hêc sa ñasawa baliñ gitôm 300 kilometa, ma sun ñagapon atu. ñagapon dau, hosi dañ bu lom, dec oc meñ têt in tókwa.

15

Anjela 7 ma ñawapac 7

¹ Dinañ su, ma aö galic gêñ dalô atu dañ tiyham yêc undambê, dec gasô ñandô. Anjela 7 sêkôc ñawapac atu 7 bu sêkên pi lau sac nom-nga, nañ ti ñawapac ñambu-nga nañ Anötö oc kên. Bu ñawapac 7 dinañ oc ndic dabiñ in ñdê atac ñandê pi lau nom-nga e nom ñatêm pacndê. ² Ma aö galic gêñ dañ gitôm gwêc nañ ñawa gitôm glas, ma ya yêc ñalôm. Ma lau nañ sêku gêñ sac atu d ulu, nañ sêlhac gwêc dau ñamakê. Ñac lau nañ sêtec bu sênem akiñ gêñ sac dau me sêtoc in ñdê ñagatu sa, ma sêkôc in ñdê ñaê ñanamba dom, ma ñalên dau dec sêku in dulu. Ñac sêkôc gêñ wê-nga ñaê hap nañ Anötö dau kên têt ñac. ³ Ma ñac sem Anötö ñdê ñgac akiñ Moses ñdê wê ma Anötö ñdê Domba ñdê wê. Ñac sem bocdec, “O Pômdau Anötö Ñaŋga. Am kôm gêñ atu-tu ti gêñ ñayham daêsam. O Kin atu, nañ gêm gôlin nem lau tôm têm hoñ, am nem lêt in lêt ñandô ma gitêt eñ. ⁴ O Pômdau, am tigen dabuñ. Bocdinañ solop bu lau hoñ sêtöc am, ma sêtoc am nem waêm sa. Lau akên gameñ hoñ oc sêmeñ ma sênem akiñ

am, bu kwahic dec sêlic yêc awê bu am kôm gêṅ honṅ ṅalêṅ gitêṅ enṅ.”

⁵ Dinaṅ su, ma aõ galic lau Israel-ṅga si ꞑbac dabuṅ ṅagatam kac sa yêc undambê. Bac dau ti lau Israel-ṅga si lôm dabuṅ yêc gameṅ sawa, naṅ sêkêṅ Anötö ndê yomsu yêc ṅalôm. ⁶ Ma aṅela 7 sêsa akêṅ lôm dabuṅ dau sêmeṅ, ma sêkôc ṅawapac atu 7. Ṅac sêsôc ṅakwê ṅawasi sêsêṅ, ma sêkic po gol kêgihî ṅac ṅabapo. ⁷ Ma aṅela atu hale si daṅ kôc sùc 7 naṅ sêmasaṅ ṅa gol, ma kêṅ têṅ aṅela 7 dinaṅ. Anötö naṅ mbo tali ṅapaṅ, naṅ kêṅ ṅawapac tidau-tidau naṅ tôc iṅ ndê atac ṅandê asê, naṅ sip sùc 7 dinaṅ e meṅhu. ⁸ Têṅ dinaṅ yawasu atu naṅ meṅ akêṅ Anötö ndê ṅawasi ti licwalô, naṅ gêm lôm dabuṅ ṅalôm ahuc. Ma tu dinaṅ-ṅga gitôm dom bu lau daṅ sêsôc lôm dabuṅ sêndi e aṅela 7 sêndic dabiṅ si gwelenṅ sêkêṅ ṅawapac 7-ṅga dinaṅ pacndê.

16

Sùc ṅawapac-ṅga 7

¹ Têṅ dinaṅ aõ gaṅgô awha atu daṅ yêc lôm dabuṅ ta yom têṅ aṅela 7 dinaṅ bocdec bu, “Andi, ma ṅawapac tôc Anötö ndê atac ṅandê asê-ṅga naṅ yêc mac nem sùc, naṅ atac sa sip nom ndi.”

² Dec aṅela ṅamata-ṅga tisa ma pô iṅ ndê sùc tuc, ma kêṅ ṅawapac daṅ sip nom gi. Ma lau naṅ sêkôc gêṅ sac ndê ṅadalô ma sêpôṅ haduc têṅ iṅ ndê ṅagatu, naṅ gamboc andô gêm ṅac ahuc ma sêṅsahê ṅandê atu.

³ Goc aṅela tilu-ṅga pô iṅ ndê sùc tuc sip gwêc, ma gwêc gêm dau kwi ti dac yeyec gitôm ṅac batê daṅ ndê dac. Ma gêṅ tali gwêc-ṅga honṅ sêmbac ndu.

⁴ Aņela titö-ņga pô in ndê sùc tuc sip bu ti bubata, dec sêti dac. ⁵ Ma aö gangô aņela naņ yob bu, naņ sôm, “O Pômdau dabuņ ņandô, am naņ mbo têņ ņamata-ņga, ma kwahic dec mbo. Am kêmatôc lau, ma kêņ ņagêyô têņ ņac ņalêņ gitêņ. ⁶ Nahu bu lau dinaņ sêkêc am nem lau propet ti lau dabuņ si dac siņ. Ma kwahic dec am kêņ dac têņ ņac sênôm. Nğgêyô dau gic ņac ņawaê solop.” ⁷ In sôm yom dinaņ su, goc aö gangô awaha daņ sa akêņ alta, naņ ô yom ma sôm, “Aêc, Pômdau Anötö Nğclai Nğdau. Am kêkuc yom ņandô ma kêmatôc lau, ma kêņ ņagêyô solop têņ ņac.”

⁸ Têņ dinaņ aņela tihale-ņga pô in ndê sùc tuc pi ac, dec ac pec lau nom-ņga gitôm ya gêņ ņac. ⁹ Nğc sêņsahê ņandê atu ma sêtisac ņandô. Magoc ņac si ņalôm ņadandi ma ņac sem dau kwi dom, ma sêtoc Anötö naņ kêņ ņawapac dau têņ ņac, naņ sa dom. Mba! Nğc sêsôm yom sac sambuc pi in ndê ņaê.

¹⁰⁻¹¹ Goc aņela ti-5-ņga pô in ndê sùc tuc pi gêņ sac ndê pônğ atu, ma gameņ honğ naņ gêņ sac gêm gôliņ, naņ ņasec sa. Gamboc sac daêsam sem lau sac nom-ņga ahuc, ma sêņsahê ņandê atu e kôm ņac sêseņ êmbala. Magoc ņac sem dau kwi ma sêhu si mêtê sac siņ dom. Sêsôm yom sac-sac pi Anötö undambê-ņga bu in kêņ ņawapac dinaņ têņ ņac.

¹² Ma aņela ti-6-ņga pô in ndê sùc tuc sip bu atu Yupretes, dec bu dau pa. Bocdinaņ kiņ naņ sêmeņ akêņ gameņ ac pi-ņga, naņ si seņ yêc bu sêlom bu dau. ¹³ Ma aö galic ņalau sac tō, naņ sêtôm pocwê. Daņ sa akêņ akô whasuņ, ma daņ sa akêņ gêņ sac whasuņ. Ma ņalau sac titö-ņga sa akêņ propet

tasarj* whasarj. ¹⁴ Sadarj ndê ñalau sac tö dinarj sêkôm gêj dalô atu-tu. Ma sêsa si bu sêndic kinj nom-ñga hoj sa, bu sêndic sinj têtj têtj Anötö Ñaclai Ñadau ndê bêc atu hóc asê. ¹⁵⁻¹⁶ Ma ñac sic kinj hoj sa sêmbo gamerj narj yêc Yom Hibiru sêsam bu Amagedon.

Pômdau sôm yom bocdec, “Ayob daôm ñapep! Aö wakêj puc pi ndoc wamerj-ñga dom, aö wamerj gitôm ñgac kanj. Mac lau narj anem ali ma amasarj daôm ñapep ambo, mac oc atac ñayham tu atap Anötö ndê mwasiñ sa-ñga. Tigerj lau narj sêmasarj dau dom têtj bêc aö wambu wamerj, narj ñac oc maya dau atu, gitôm lau narj sêmbo ñamlic ñambwa.”

¹⁷ Têtj dinarj añela ti-7-ñga pô inj ndê sùc tuc pi umboj. Ma awha atu ñarj akêj pôtj atu yêc lôm dabuj ta yom ma sôm, “Gêj hoj pacndê su!” ¹⁸ Ma sickac ti wapap gic ti ñakêcsia atu, ma tiyhô gêm. Tiyhô dau atu andô. Têtj lau ñamata-ñga si têtj e meñ têtj kwahic dec, tiyhô ñarj gêm atu gitôm inj dinarj dom. ¹⁹ Anötö gauc gêm malac atu Babilon ndê lau si mêtê sac, dec kêmatôc ñac gitôm inj kêtj inj ndê tac ñandê atu sip laclhu ñarj ma kêtj têtj ñac bu sênôm. Ma tu dinarj-ñga tiyhô atu dau gêm e gic malac atu Babilon kôc gi toj tö. Ma lau nom-ñga si malac hoj sêtisac bocdinarj. ²⁰ Ma nduc ti lôc hoj sinja. ²¹ Ma u ñalhuc ñarja gitôm hoc ais sip meñ tuc lau. Ais dinarj atu sac ma ñadehe gitôm 40 kilogram tôm gi. Gêj dau kêtj ñawapac atu têtj lau nom-ñga, ma sêsôm yom sac sambuc pi Anötö.

---

* **16:13:** Jon sam gêj sac tilu-ñga narj sa akêj nom ñalôm (Rev 13:11-18) bu propet tasarj. Ñahu bu inj kôm gêj dalô atu-tu bu êñsau lau nom-ñga. Alic Rev 19:20.

17

Awhê mockaiŋ-ŋga ma gêŋ sac

¹ Ma aŋela naŋ sêkôc sùc 7, naŋ si daŋ têtŋ aö meŋ ma sôm, “Mweŋ ma lic! Ñagêyô naŋ Anötö oc kêtŋ têtŋ lauwhê mockaiŋ-ŋga hoŋ ŋadinda,* naŋ ndöc gameŋ naŋ bu daêsam sêpoc, n aŋ aö bu watôc têtŋ am. ² Kiŋ nom-ŋga daêsam sêtêtŋ awhê mockaiŋ-ŋga dinaŋ si, ma sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga sêwhiŋ iŋ. Ma lau nom-ŋga sêŋkuc iŋ ndê mêtê sac sêwhiŋ, e ŋac si gauc timboloc gitôm lau naŋ sênôm wain ŋaŋga ma kêtŋiŋ ŋac.”

³ Têtŋ dinaŋ Ñalau Dabuŋ kôm aö gatun kaiŋ daŋ sa, ma aŋela dau kôc aö gasa gameŋ sawa ga. Ma yêc dindê aö galic awhê daŋ ndöc gêŋ sac kokoc ŋahô. Gêŋ sac dinaŋ ndê ŋagôlôŋ 7, ma ŋapo 10, ma aö galic ŋaê sac-sac gêm iŋ ŋamlic sambuc ahuc. ⁴ Awhê dau sôc ŋakwê ŋayham dadalô kokoc ma ŋamayan. Ma iŋ kêtŋgôlôŋ dau ŋa gol, ma hoc ŋayham, ma ŋa gêtŋ ŋawasi gwêc-ŋga naŋ sêsam bu pearl. Sùc gol daŋ yêc iŋ amba, ma iŋ ndê mêtê sac ti mêtê ŋadômbwi atu naŋ iŋ kôm, naŋ sip sùc dau ŋalôm e meŋhu. ⁵ Ma iŋ ndê ŋaê naŋ ŋahu yêc siŋ dau, naŋ sêto pi iŋ sêcbala bocdec bu:

---

* **17:1:** Yêc 17:5 Jon whê sa bu yom naŋ iŋ to pi lauwhê mockaiŋ-ŋga ŋadinda, naŋ hêganôŋ malac Babilon, ma Rev 18:1-24 tôc ŋalêŋ naŋ Anötö oc kêtŋ ŋagêyô têtŋ iŋ, naŋ asê. Lau ŋatô gauc gêm bu iŋ to yom dau pi malac Rom. Ma lau ŋatô sêŋyalê bu yom dau gitôm yom gôliŋ daŋ, ma hêganôŋ lau hoŋ naŋ sêtec bu sêsôc Anötö ŋapu ma sêkêtŋ kisa iŋ ndê lau, tôm lau Babilon-ŋga sêkôm têtŋ lau Israel-ŋga muŋ su. Mêtê mockaiŋ-ŋga ti dôhôn pi mêtê sac naŋ lau kaiŋ dinaŋ sêkôm (alic Ais 23:16-17; ma Nah 3:4). Jon sôm bu awhê mockaiŋ-ŋga ndöc kêtŋiŋ bu daêsam, tôm malac Babilon dau (Jer 51:13).

Malac atu Babilon.
Lauwhê mockain-nga ma mêtê ñadômbwi
nom-nga hon
Ñadinda.

⁶ Inj awhê nanj kêngilí lau nom-nga bu sêndic Anötö ndê lau dabun nanj sêhoc yom asê pi Yisu, nanj ndu. Ma aö galic bu dac nanj sêkêc sinj, nanj kôm awhê dinanj ndê gauc tisac, gitôm inj nôm wain ñanja. Aö galic inj ma gasö ñandô.

⁷ Goc anjela ndac aö bocdec bu, “Bocke dec am sö? Kêñ danam aö, dec oc wawhê gêñ sac ti ñagôlônj 7 ma ñapo 10, ma awhê nanj ndöc gêñ sac dau ñahô, nanj ñahu sa têtj am. ⁸ Gêñ sac dinanj inj mbo mun-nga, magoc kwahic dec inj anjô mba. Ma tinjambu inj oc pi sa akêñ sunj balinj sac ma Anötö oc señ inj su ñinja gacgeñ. Ma lau nom-nga oc sêhêdaê ñandô têtj têtj sêlic gêñ sac dau. Ñahu bu ñamata-nga gêñ sac dau mbo, ma kwahic dec anjô mba, tigeñ tinjambu oc mbu meñ tiyham. Anötö kêyalê lau sac nom-nga dinanj gwananj su, têtj ndoc inj kêñ undambê ti nom, dec inj to ñac si ñaê sip Buku Tanli-nga dom.

⁹ “Lau nanj sêkôc gauc ñapep, nanj oc sêñyalê gêñ dau ñahu. Gêñ sac ndê ñagôlônj 7 sem dôhônj lôc 7 nanj awhê dau ndöc. ¹⁰ Ma sem dôhônj kinj 7 whinj. Kinj amanjanj si ndoc pacndê su, ma kwahic dec kinj ti-6-nga gêm gôlinj mbo, ma kinj ti-7-nga ndê ndoc yêc dôñ yêc. Tinjambu kinj dau oc meñ, magoc inj oc nem gôlinj ñasawa balinj dom. ¹¹ Ma gêñ sac nanj mun-nga mbo, ma kwahic dec anjô mba, nanj oc ti kinj ti-8-nga. Inj oc mbo whinj kinj 7 si tonj, magoc inj gic waê bu Pômdau oc señ inj su ñinja. ¹² Ma ñapo 10 nanj am gêlic, nanj sêti dôhônj kinj 10

nañ si ndoc sênem gôlin-nga yêc dôñ yêc. Tigen têtñ ndoc gêtñ sac mbu meñ bu nem gôlin, nañ kin 10 dinañ oc sênem gôlin sêwhin in. Magoc ñac si ndoc dau oc apê eñ. ¹³ Ñac hoñ oc sêpin dau dôñ, ma sêkêtñ ñac si ñac lai têtñ gêtñ sac ma sêsôc in ñapu. ¹⁴ Ma ñac oc sêndic sin têtñ Anötö ndê Domba ti in ndê lau. Tigen Domba dau oc ku ñac dulu. Nahu bu Anötö ndê Domba in kin hoñ si Kin, ma in pômdu hoñ si Pômdu. Ma in ndê lau oc sêlhac sêwhin in. Ñac lau nañ in kêyalin ñac sa sêti in ndê, ma kêgalêm ñac sa, ma sêsap si sêkêtñ whin in dôñ ñapan.”

¹⁵ Ma añela dau gic têtñ yom ma sôm têtñ aö, “Am gêlic bu daêsam nañ awhê mockain-nga ndöc. Bu dinañ sem dôhôn lau titon-titon ma lau awha têtñtêtñ, ma lau akêtñ nom ñagameñ hoñ. ¹⁶ Ma am gêlic gêtñ sac ti in ndê ñapo 10 nañ sêti dôhôn kin sac 10 dinañ. Ñac oc sêkêtñ kisa awhê mockain-nga dau, ma sêkôm in tisac. Ñac oc sêkôc in ndê ñakwê su, sêneñ in ndê ñamsôm, ma sêkêtñ ya neñ in su. ¹⁷ Ñac oc sêkôm bocdinañ, nahu bu Anötö dau kêtñ gauc sip ñac si ñalôm bu sêkêtñ si ñac lai têtñ gêtñ sac ma sêsôc in ñapu, ma sêkêtñ kisa awhê mockain-nga. Anötö k êyalin ñagêyô dinañ sa gwanañ su, ma kin sac dinañ oc sêkôm in ndê yom ñandô sa. ¹⁸ Awhê mockain-nga nañ am gêlic su, in ti dôhôn malac atu nañ kin nom-nga hoñ s êsôc in ndê ñagôlin sac-nga ñapu.”

18

Babilon tisac

¹ Dinañ su, ma aö galic añela dan tiyham sip akêtñ undambê meñ. In ndê ñac lai atu, ma in ndê

ɲawê ti ɲawasi atu pô nom. ² Ma in mbwêc awha atu, “Malac atu Babilon tisac su. Aêc, tisac su ma tigasañ. Kwahic dec lau dan oc sêndöc malac dau tiyham dom, ma oc ti ɲalau sac si gameñ, ma mbac nañ señ gêñ ɲasu, nañ si gameñ. ³ Malac dau tisac, ɲahu bu in wê lau nom-ɲga sêsa señ sac-ɲga gitôm awhê mockain-ɲga dan. Kin nom-ɲga sêkôm mêtê sac sêwhin in, ma lau nom-ɲga bocdinañ. ɲac sêñkuc in ndê mêtê sac e ɲac si gauc timboloc tôm lau nañ sênôm wain ma kêñin ɲac. Ma lau sêtidulu gêñ-ɲga sêtap awa atu sa tu in ndê mêtê êmwasiñ dau ɲa gêñ ɲayham-ɲayham-ɲga.”

⁴ Ma aö gangô awha dan tiyham akêñ undambê nañ sôm yom bocdec, “O aneñ lau. Angô! Alhõ su yêc malac dinañ ma ambo awê, mboe mac añkuc in ndê mêtê sac ma atap ɲawapac atu sa tôm in dau. ⁵ Alhõ su, ɲahu bu in ndê sac pi e gi suñ undambê sa, ma Anötö gauc gêm mêtê sac hon dinañ. ⁶ Kwahic dec sac nañ malac dau kôm têt lau, nañ oc sêo tidim lu mbu têt in. In oc êñsahê ɲawapac atu, nañ hóc gêlêc ɲawapac nañ in kêñ têt lau, nañ su. Oc nditôm in nôm gêñ yêc dau ndê lacihu ɲawapac-ɲga nañ in kêñ têt lau sênôm. ⁷ Têt ɲamata-ɲga in toc dau sa, ma kêmwasiñ dau ɲa gêñ ɲayham-ɲayham. Tigen kwahic dec in oc êñsahê ɲawapac ti ɲandê atu ô gêñ ɲayham dinañ su. Tôm ɲasawa baliñ lec in sôm yom pi dau bocdec bu, ‘Aö gambo gatôm kwin, ma oc wambo ɲayham eñ. Watañ danjibo gitôm awhê sawa dan dom.’ ⁸ Tu dinañ-ɲga, yêc bêc tigen ɲalôm, ɲawapac daêsam oc nem in ahuc. In ndê lau oc sêpônnda gêñ danen-ɲga, daêsam oc sêmbac ndu ma daêsam oc sêtañ danjibo,

ma Pômdau Anötö oc kêñ ya neñ in su. Anötö in Nac lai Ndadu, ma in oc êmatôc in, ma kêñ ñawapac hon dinan têt in.

⁹ “Ma kin nom-nga nan sêkôm mêtê sac sêwhin in, ma sêpo dau sa ña in ndê gêt ñayham-ñayham, nan oc sêlic yawasu atu nan sa akêt in. Ma ñac oc sêtan atu pi in. ¹⁰ Nandê nan in hôc, nan oc kôm ñac sêtôc dau atu, ma ñac oc sêlhac ahê ma sêtan bocdec bu, ‘Oyaê, Oyaê! O malac atu Babilon. Muñ-nga am malac ti ñac lai atu! Tigen acgatu ñasawa tigen lec am tisac, ma gacgen ginam su!’

¹¹ “Ma lau sêtidulu gêt-nga bocdinan. Nac hon oc sêtan atu tu in-nga. Nahu bu in ginga su, ma lau mba bu sênemli ñac si wapa tiyham. ¹² Muñ-nga lau Babilon-nga semli ñac si gêt kain gitôm gol, silba, ma ðhoc ñayham-ñayham, pearl, ma po ñawasi ti ñadalô ñayham-ñayham. Ma semli a ñayham tidau-tidau, ma gêt daêsam nan lau sêmasan ña a ñayham-ñayham, ma ña elepan ñapo ti ain, brons, ma hoc ñawasi. ¹³ M a semli gêt nan dakêt sip gêt danen-nga gitôm msê, ma semli a ñakwi ti gêt ñamalu ñayham ñaôli atu-tu, wain, olib ñakwi, bolom ma plawa. Ma semli makao, domba, hosi, ma kaleta. Ma semli lau ñatô tu bu sêti ñac si lau akin ñambwa-nga.

¹⁴ “B oc dinan lau wapa-nga dinan oc sêsôm, ‘Gêt ñayham-ñayham hon nan am tac whin, nan kwahic dec ginga su. Am nem mone ti ñawasi hon pacndê sambuc.’ ¹⁵ Lau nan sêtidulu gêt dau ma sêtap mone daêsam sa yêc Babilon, nan oc sêlhac ahê ti sêtôc dau atu, ma sêhu dangibo atu asê ti sêtan. ¹⁶ M a ñac oc sêmbwêc, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! Nãmata-

nga am nem lau sêsôc ñakwê ñayham gitôm kin si. Ma g ol ti pearl ma hoc ñayham-ñayham daêsam ti nem gôlôn atu. ¹⁷ Tigen acgatu ñasawa tigen ma gên ñayham hon dinan sinğa su.'

"Ma lau nan sem gôlin wan atu gwêc-nga, ma lau nan sêkôm gwelen sêmbo wan, ma lau nan sêpi wan sêsôc sêsa tu sêtap awa sa-nga, nan hon oc sêlhac ahê ma tahê. ¹⁸ Têñ ndoc sêlic yawasu atu nan pi akên malac dau, nan ñac oc sêsôm, 'Malac dan hóc gêlêc malac atu dinan su dom. Yomandô!' ¹⁹ Ñac si ñalôm oc ñawapac atu e sêkên kop pi ñac ñagôlôn. Ma ñac oc sêtan atu ti sêmbwêc bocdec bu, 'Oyaê, Oyaê, malac atu! Ñamata-nga in malac ti lêlôm. Ma wan ñadau hon nan sêkôc wapa sêsôc sêsa ñapan, nan sêtap mone atu sa yêc in. Magoc acgatu ñasawa tigen lec ma in ginğa su.' "

²⁰ Ma aö ganğô awha dan sôm yom bocdec bu, "Mac lau undambê-nga hon atac ñayham atu! Anötö ndê lau ñapasel, ti lau propet, ma lau dabun ñatô, mac hon atisambuc! Kwahic dec Anötö kên ñagêyô tên malac atu Babilon, ô mêtê sac nan Babilon kôm tên mac."

²¹ Tên dinan anela ñanğa dan hóc hoc atu dan sa, goc tuc sip gwêc gi, ma sôm, "Ñalên tigen Anötö oc tôc in ndê ñaclai asê ma sen malac atu Babilon su. ²² Lau dan oc sêmbo malac dau ñalôm tiyham dom. Oc tôc dom bu danğô lau wê-nga sêyu gasuc me dahuc ma sêndic hap tiyham. Ma lau nan sêkôm gwelen tidau-tidau me lau nan sêmasan bolom, nan si dan oc sêmbo tiyham dom. ²³ Lam dan oc ñawê sa dom, ma lauwhê ti ñac oc sênem dau tiyham dom. Muñ-nga lau Babilon-nga nan sêtidulu

gêñ, nañ sêti lau tiwaê nom-nga. Ma Babilon ndê mêtê sac gic wasu lau hoñ e ñac si gauc kêñsôñ ma wê ñac sêsa señ sac-nga. ²⁴ Ma yêc malac dau, lau sêkêc Anötö ndê lau propet ti ndê lau dabuñ si dac siñ, tòm ñac sic Anötö ndê lau ñatô ndu yêc nom ñagameñ hoñ.”

19

Lau undambê-nga sêmpin Anötö

¹ Têñ dinan aö ganğô ñ akêcsia atu yêc undambê g itôm lau daêsam sêmbwêc bocdec, “Haleluya! Tampin yac neñ Anötö, bu in ndê ñaclai ti waê ma ñawasi atu, ma mwasiñ nem lau si-nga yêc in tawasê. ² Tampin in, bu in kêmatôc lau ñalêñ gitêñ ma ti yom ñandô. Bu malac atu Babilon in gitôm awhê mockain-nga dan, ma in ndê mêtê sac tidau-tidau kôm gameñ nom-nga hoñ sêtisac. Ma kwahic dec Anötö kêmatôc malac dau ma kêñ ñagêyô atu ô in ndê lau akin si dac.” ³ M a ñac hoñ sêmbwêc tiyham ma sêsôm, “Haleluya! Yawasu atu oc pi akêñ Babilon ñapañ.” ⁴ Ma lau bata 24 ti añela atu hale sêpôn haduc ma sêmpin Anötö nañ ndöc ndê pôn atu. Ma sêmbwêc bocdec, “Yomandô! Haleluya!”

⁵ Têñ dinan aö ganğô awha dan s a akêñ pôn atu, nañ sôm, “O Anötö ndê lau akin! Mac lau hoñ nañ atoc in sa ma asôc in ñapu, mac lau tiwaê ma lau waêmba hoñ ampin yac neñ Anötö!” ⁶ Ma aö ganğô awha daêsam sêmbwêc yom tiyham. Ñakêcsia dau gitôm bu hêc atu, ma gitôm wapap gic. Ma sêsôm, “Haleluya! Yac neñ Pômdau, Anötö Ñaclai ñadau, gêm gôlinğ gêñ hoñ. ⁷ Datoc in ndê waê sa ti atac

ņayham atu! Bu ndoc meņ sa bu Anötö ndê Domba nem inņ ndê awhê.* Awhê dau kêmasaņ dau su,⁸ ma Anötö kêņ ñakwê ñayham ma ti ñawasi atu têņ inņ bu sôc.” Ñakwê ñayham dinaņ gêm dôhônġ mêtê gitêņ hoņ naņ Anötö ndê lau dabuņ sêkôm.

⁹ Goc aņela dinaņ sôm têņ aö, “To yom dindec, ‘Atac ñayham mac lau hoņ naņ Anötö kêgalêm mac sa bu aneņ Domba ndê mwasiņ nem awhê-ņga.’” Ma inņ gic têku yom ma sôm, “Yom dindec inņ Anötö ndê yom ñandô.” ¹⁰ Aö gaņġo yom dinaņ su, goc gahu dauņ gayêc inņ gahi-ņga bu wampiņ inņ. Magoc inņ kalhac aö ahuc ma sôm, “Mba! Kôm bocdinaņ dom! Bu aö ñgac akiņ ñambwa, gitôm am, ma gitôm am nem asidôwai hoņ naņ sêsap yom ñandô pi Yisu dôņ. Pôņ hamduc têņ Anötö ma nem akiņ inņ tigen! Bu yom ñandô naņ lau sêhoc asê pi Yisu, naņ ti lau propet si yom, naņ ñahu andô.”

Sin atu têņ bêc ñambu-ņga

¹¹ Têņ dinaņ aö galic undambê kac sa, ma hosi sêsêp daņ kalhac aö aņôn-ņga. Ma ñgac naņ ndöc hosi dau ñahô, naņ sêsam inņ ndê ñaê bu “Ñgac sôm yom ñandô ti kôm ndê yom ñandô sa-ņga.” Inņ kêmatôc yom ma gic sin têņ lau ñalêņ gitêņ. ¹² Inņ tandô gitôm ya ñawê, ma sanem kiņ-ņga daêsam sac inņ ñagôlônġ. Ma ñaê naņ Anötö to pi inņ, naņ ñamalac daņ sêņyalê dom. Inņ tigenġ kêyalê. ¹³ Aö galic ñakwê baliņ naņ inņ sôc, naņ dac hi ahuc.†

* **19:7:** Awhê naņ Domba oc nem, naņ gêm dôhônġ lau hoņ naņ sêkêņ whiņ Yisu, naņ sêti inņ ndê gôlôwac dabuņ. † **19:13:** Lau ñatô gauc gêm bu dac dinaņ inņ ndê ñacyo si dac - alic Rev 14:14-20; ma Ais 63:1-3. Ma ñatô gauc gêm bu Yisu dau ndê dac, naņ inņ ndê ñacyo sêkêc sinġ.

Sêsam in ndê ñaê bu, “Anötö ndê Yom.” ¹⁴ Ma lau siñ-ñga undambê-ñga sêndöc hosi sêsêp, sêsôc ñakwê sêsêp ñawasi ñayham, ma sêñkuc in. ¹⁵ Aö galic bien ñamata sa yêc in ndê whasuñ bu ndic lau sac nom-ñga, ma in kôc tôc kiñ-ñga ti ñaclai atu bu êñgwiniñ ñac ma ku ñac dulu. Anötö Ñaclai Ñadau in tac ñandê atu pi lau nom-ñga, ma ñgac dinañ oc kwê ñac dôñ, gitôm lau sêkwê wain ñandô dôñ e ñakwi sa. ¹⁶ Ma aö galic bu sêto ñaê dan pi in ndê ñakwê, ma pi in apuhu bocdec bu, “Kiñ hon si Kiñ, ma pômdau hon si Pômdau.”

¹⁷ Têñ dinañ aö galic anjela dan kalhac ac ñahô. Ma in mbwêc awha atu têñ mbac hon nan sêhu sêmbo lôlôc bocdec bu, “Akac daôm sa amen, bu aneñ mwasin atu nan Anötö kêmasañ. ¹⁸ Aneñ ma aneñ lau sac nom-ñga si ñamsôm. Kiñ ti lau bata siñ-ñga ma lau atu-tu, ma lau siñ-ñga ti ñac si hosi, lau akin ti lau nan sêmbo ñambwa, ma lau tiwaê ma lau waêmbe, lau hon dinañ mac amen aneñ ñac si ñamsôm.”

¹⁹ Ma aö galic gêñ sac ñamata-ñga, ma kiñ nom-ñga, ma ñac si lau siñ-ñga hon sêkac dau sa bu sêndic siñ têñ in nan ndöc hosi sêsêp ñahô ti in ndê lau. ²⁰ Magoc sêkôc gêñ sac dau dôñ, ma propet tasan whin. Propet tasan dinañ, in gêñ sac tilu-ñga nan kôm gêñ dalô atu-tu gêm gêñ sac ñamata-ñga anjô. In kôm gêñ dalô dinañ ma kêsau lau nan gêñ sac ndê ñadalô kalhac ñac si sêcbala ma sêpôn haduc têñ in ndê ñagatu. Têñ ndoc sêlô gêñ sac lu dinañ dôñ, nan ñac sic inlu ndu dom. Sêmbo tali, ma sêmbalin inlu sêsip sê atu ya-ñga, nan gêñ ñandê solpa golom ñapan. ²¹ M a bien ñamata sa akêñ ñgac nan ndöc

hosi ñahô whasuñ, ma gic inlu si lau honñ ndu. Ma mbac honñ sêhu sêsip ma señ ñac si ñamsôm. Señ ma señ ma señ, e sêlic ña tandô.

20

Yala 1,000

¹ Ma aô galic añela dan sip akêñ undambê meñ. In añela nan kôc ki bu yob suñ baliñ sac ñagatam. Ma in kôc sen gapocwalô-ñga atu dan yêc in amba. ²⁻³ In sip nom gi ma kôc akô dôñ, mboc akwa nan dasam bu ñgac yeyec me Sadañ. In kôc in ma sô in dôñ ña sen dinañ, goc kêbaliñ in sip suñ baliñ gi. Ma in kêlahi gatam ahuc ma sap dôñ. Sadañ oc ndöc gapocwalô dinañ gitôm yala 1,000. Bocdinañ oc tôm dom bu in sa ndi bu êñsau lau nom-ñga tiyham e yala 1,000 dinañ pacndê su. Ma tinambu Anötö oc êñgapwêc in su ma in oc sa awê meñ ma mbo ñasawa apê.

⁴ Aô tanhê undambê tiyham, ma galic lau nan Anötö kêñ ñaclai têtñ ñac bu sêmatôc lau, nan sêndöc si pônñ atu. Ma aô galic lau ñatô. Mun-ñga lau dinañ sêlhac ñannga ma sêpuc Anötö ndê yom dôñ, ma sêhoc yom asê pi Yisu. Ñac sêpônñ haduc têtñ gêtñ sac ma têtñ in ndê ñagatu dom, ma sêkôc in ndê ñadalô pi ñac si sêcbala me amba dom. Ma tu dinañ-ñga lau ñatô sêkêñ kisa ñac ma sêtim ñac si ñagôlônñ kic. Magoc kwahic dec Anötö unñ ñac sa sêmbo tali tiyham, bu sênem g ôlinñ sêwhinñ Yisu gitôm yala 1,000. ⁵ Dinañ ti têtñ lau ñamata-ñga sêtisa-ñga. Lau ñatô nan sêmbac ndu su, nan oc sêtisa dom e yala 1,000 dinañ pacndê. ⁶ Lau nan sêtisa têtñ têtñ ñamata-ñga dinañ, ñac lau dabunñ ma

sêtap Anötö ndê mwasiņ atu sa. Nac oc sêti lau dabuņsiga bu sêlhac Anötö lu Yisu anġô-ņga, ma nac oc sênem gôliņ sêwhiņ iņ gitôm yala 1,000. Ma nac oc sêmbô ñayham têņ bêc Anötö êmatôc lau, bêc naņ lau sêmbac ndu tidim tilu-ņga.

Sadaņ ndê têm pacndê

⁷ Tiņambu, têņ yala 1,000 dinaņ pacndê su goc Anötö oc êņgapwêc Sadaņ su yêc gapocwalô. ⁸ Ma iņ oc sa ndi bu êņsau lau naņ sêmbô nom ñagameņ hoņ, ma ndic nac sa bu sêndic siņ têņ Anötö ndê lau. Sadaņ oc ndic lau daêsam andô sa, nditôm ganġac gwêc-ņga, oc dasê sa nditôm dom. Anötö ndê ñacyo dinaņ sêtôm Gog ma Magog.* ⁹ Aô galic nac sêti akêņ gameņ hoņ ma sêņsêlêņ tawahô sa e sêhôt asê gameņ naņ Anötö ndê lau sêndôc. Gameņ dinaņ malac atu naņ Anötö tac whiņ. Ma sêņgihi Anötö ndê lau ahuc bu sêndic nac, magoc Anötö kêņ ya sip akêņ undambê meņ ġêņ nac hoņ su. ¹⁰ Ma têņ dinaņ iņ kêņ ñagêyô atu têņ Sadaņ naņ kêsau nac. Iņ kêbaliņ iņ sip sê atu ya ti ġêņ ñandê solpa-ņga, naņ muņ-ņga sêmbaliņ ġêņ sac lu propet tasaņ sêsip si su. Yêc gameņ dindê nac oc sêņsahê ñandê atu andô ñapaņ têņ acsalô ma têņ ôbwêc, oc pacndê dom.

Anötö oc êmatôc lau batê

¹¹ Dinaņ su, goc aô galic pôn sêsêp atu, ma Pômdau dau ndôc ñahô. Ma umbon ma nom ġiņga su yêc iņ anġô-ņga, ma pacndê sambuc. ¹² Goc aô galic lau batê hoņ naņ sêtisa tiyham. Lau tiwaê, ma lau waêmba sêwhiņ, hoņ sêtisa s êmbô tali tiyham,

* **20:8:** Gog ma Magog - ñaê lu dinaņ hêganônġ lau hoņ naņ danġapêc têņ Anötö ma sêkêņ kisa têņ iņ ndê lau. Alic yom ñatô yêc Ese 38-39.

ma sêlhac Anötö ndê pôn̄ atu ŋa-ndö-ŋga. Muŋ-ŋga, tēŋ ndoc lau dinaŋ sêmbö tali, naŋ yom pi ŋac si mêtê, ma gēŋ hoŋ naŋ sêkôm, naŋ sêto sip buku yêc undambê. Ma kwahic dec Anötö kac buku hoŋ dinaŋ sa, ma Buku Tanli-ŋga whiŋ, bu êmatôc ŋac hoŋ êŋkuc mêtê bocke naŋ sêkôm tēŋ tēm sêmbö tali. ¹³ Lau hoŋ naŋ sêmbac ndu sêsip gwêc si, naŋ sêtisa yêc gwêc ŋalôm. Ma lau batê sêsa akēŋ gameŋ bocke naŋ sêmbac ndu sêyêc naŋ. Ma Anötö kêmatôc ŋac hoŋ tôm gi, kêkuc gēŋ bocke naŋ ŋac sêkôm su. ¹⁴ Pacndê su, goc iŋ kêbaliŋ iŋ ndê ŋacyo lu naŋ sêsam bu, “Ŋaclai Dambac Ndu-ŋga” ma “Ŋaclai Lambwam-ŋga,” naŋ sêsip sê atu ya-ŋga ŋalôm si. Ya atu dinaŋ ti gameŋ bu lau sac sêmbac ndu tidim tilu-ŋga. ¹⁵ Ma lau hoŋ naŋ si ŋaê yêc Buku Tanli-ŋga dom, naŋ Anötö kêbaliŋ ŋac sêsip ya atu sêwhiŋ.

21

Malac Jerusalem Wakuc

¹ Tēŋ ndoc dinaŋ aö galic undambê wakuc, ma nom w akuc, bu nom ti gwêc ŋamata-ŋga ma undambê ŋamata-ŋga siŋga su. ² Ma aö galic malac dabuŋ Jerusalem wakuc, naŋ Anötö kêŋ sip akēŋ undambê meŋ. Iŋ kêgôlôn̄ malac wakuc dau ŋa gôlôn̄ ŋayham kêlêc, gitôm sêŋgôlôn̄ awhê dan̄ tu bu nem ŋac-ŋga. ³ Ma aö gan̄gô awha atu dan̄ sa akēŋ pôn̄ atu meŋ, naŋ sôm, “Kwahic dec Anötö ma iŋ ndê lau oc sêmbö sêwhiŋ dau. Iŋ dau oc ndöc whiŋ ŋac ti ŋac si Anötö, ma ŋac sêti iŋ ndê lau. ⁴ Ŋawapac tēm akwa-ŋga hoŋ pacndê su. Anötö oc puŋ tasulu su yêc iŋ ndê lau tandô. Ma ŋac oc sêmbac ndu me

sêhóc ñandê tiyham dom, ma ñac oc tasulu sa me sêtañ danjibo tiyham dom.”

⁵ Ma inñ nañ ndöc pônñ atu, nañ sôm têtñ aö, “Kwahic dec aö oc wamasañ gêtñ honñ tiwakuc. Am to yom nañ aö wasôm têtñ am, bu aneñ yom inñ yom ñandô, ma am to sip bapia bu lau sêsam ma sêkêtñ whiñ.” ⁶ Goc inñ sôm têtñ aö, “Aö gac hu gêtñ honñ, ma wandic dabiñ gêtñ honñ. Aêc, aö gati ñamata gêtñ honñ, ma aö gati ñambu gêtñ honñ. Ma kwahic dec gêtñ honñ ñandô sa su. Lau honñ nañ bu yô ñac, nañ wakêtñ bu têtñ ñac sênôm yêc Bubata Tanli-ñga. Aö wakêtñ bu dau têtñ ñac ñambwa. ⁷ Lau honñ nañ sêlhac ñaŋga ma sêku sac dulu, nañ oc sêwêkainñ gêtñ wakuc honñ dindec. Aö wati ñac si Anötö, ma ñac oc sêti aneñ balêkoc awhê ma ñgac. ⁸ Tigeñ lau nañ sêtöc dau ma sêsêc si sêkeñ whiñ Yisu ahuc, ma lau nañ sêkeñ whiñ dom, lau nañ sêkôm mêtê sac ti mêtê mockainñ-ñga, ñac nañ sic ñamalac ndu, lau m bectoma, lau nañ sem akiñ gwam, ma lau nañ sêkôm tasanñ, lau kainñ dinañ honñ oc sêwêkainñ gamenñ ya-ñga, nañ ya sa ñapanñ, ma gêtñ ñandê solpa oc tunñ ñac. Gêtñ dinañ ti ñac si sêmbac ndu tilu-ñga.”

⁹ Aö ganjô yom dinañ su, goc aŋela danñ têtñ aö meñ. Inñ aŋela 7 nañ sêkôc sùc ñawapac ñambu-ñga-ñga, nañ si danñ. Ma inñ sôm têtñ aö bu, “Mweñ, ma lic! Aö watôc têtñ am, awhê nañ Anötö ndê Domba oc nem.” ¹⁰ Goc Ñalau kôm aö gatunñ kainñ danñ sa, ma aŋela dau kôc aö sa ma kêtñ aö galhac lôc atu danñ ñahô. Ma malac dabunñ Jerusalem, nañ Anötö kêtñ sip akêtñ undambê meñ, nañ inñ tôc têtñ aö. ¹¹ Anötö ndê ñawasi gêm malac dau ahuc. Ma malac dau ñawasi sa gitôm hoc ñayham jaspera ma ñawa gitôm

glas. ¹² Aö galic tunj baliñ danj kêgihi malac dau, ma gatam 12, ma anjela 12 nanj sêyob gatam. Ma yêc gatam 12 aö galic ñaê 12. Lau Israel-ñga si gôlôwac tonj 12 si ñaê dinanj. ¹³ Gatam tö sêyêc tunj têtj ac pi-ñga, gatam tö têtj ac sip-ñga, gatam tö yêc ñamakê danjga, ma gatam tö yêc danjga. ¹⁴ Tunj dau sêkwê sac hoc atu 12 ñahô. Ma aö galic Anötö ndê Domba ndê lau aposel 12 si ñaê sêyêc hoc 12 dinanj.

¹⁵ Anjela nanj sôm yom dau têtj aö, nanj kôc gêtj danem dôhônj gêtj-ñga danj nanj sêmasanj ña gol, bu nem dôhônj malac, ma tunj ti gatam. ¹⁶ Inj gêm dôhônj malac, ma tap sa bu malac ña-baliñ-ñga gitôm dôñ 12,000, ma gic pôc-ñga gitôm dôñ 12,000, ma pi lolôc-ñga gitôm dôñ 12,000.* ¹⁷ Ma inj gêm dôhônj tunj dau ñadandi, nanj gitôm dôñ 144.† Inj kêkuc dôhônj nanj ñamalac sênem dôhônj gêtj-ñga, ma gêm dôhônj malac dau. ¹⁸ Tunj dinanj, sêmasanj ña hoc ñawasi jaspas. Ma malac dau sêmasanj ña gol ñawasi atu ma ñawa gitôm glas. ¹⁹⁻²⁰ Ma hoc atu-tu 12 nanj tunj sac ñahô, nanj sêngôlônj ña ðhoc ñayham-ñayham. Sêngôlônj hoc ñamata-ñga ña hoc ñayham nanj sêsam bu jaspas, ma hoc tilu-ñga sêngôlônj ña sapaya, ma hoc titö-ñga e têtj hoc a tu ti-12-ñga, nanj sêngôlônj ña aget, emerel, oniks, kanelian, krisolait, beril, topas, krisopras, yasint, ma ametis. ²¹ Ma gatam 12 dinanj sêmasanj ña gêtj ñawasi gwêc-ñga 12 nanj sêsam bu pearl. Ma señ atu nanj gic malac dau kôc, nanj sêmasanj ña gol ñawasi atu, ma ñawa gitôm glas.

---

* **21:16:** Dôñ dinanj sêsam bu 'Stedia,' ma stedia 12,000 dinanj gitôm 2,200 kilometas. † **21:17:** Dôñ dinanj sêsam bu 'Kyubit,' ma kyubit 144 gitôm 65 mita.

²² Aö tarhê malac, ma galic bu Anötö ndê lôm dabuŋ daŋ kalhac dom. Nahu bu Pômdau Anötö Naclai Nadau, lu inŋ ndê Domba sêndöc malac dau ŋalôm, ma lau malac-ŋga sêpônda lôm dabuŋ daŋ tu bu sênem akiŋ Anötö-ŋga dom. ²³ Ma ac ti ayô mba, ŋahu bu Anötö dau ndê ŋawasi pô malac, ma inŋ ndê Domba ndê ŋawê ti lam malac-ŋga. ²⁴ Lau akêŋ gameŋ hoŋ oc sêŋsêlêŋ sêmbo ŋawê atu naŋ sa akêŋ malac dau. Ma kiŋ nom-ŋga oc sêsôc malac dau sêndi ti ŋac si waê ti ŋawasi tôhôn. ²⁵ Ôbwêc ti ŋ asec pacndê sambuc, ma tu dinaŋ-ŋga oc sêsêc gatam ahuc dom. ²⁶ Gêŋ ŋawasi ma gêŋ tiwaê akêŋ nom ŋagameŋ sambob, naŋ Anötö oc kôc sa sôc malac dau ndi. ²⁷ Magoc gêŋ ŋadômbwi daŋ oc sôc ndi dom. Lau naŋ sêkôm mêtê sac ma lau tasanŋ daŋ oc sêsôc sêndi dom. Lau naŋ si ŋaê yêc Anötö ndê Domba ndê Buku Tanli-ŋga, naŋ tawasê oc sêsôc sêndi.

22

Bu Tanli-ŋga

¹ Goc aŋela dinaŋ tôc Bu Tanli-ŋga têŋ aö, naŋ ŋawa gitôm glas. Bu dau hêc sa yêc Anötö ma Domba si pônŋ atu, ² ma k eselenŋ kêkuc senŋ atu naŋ gic malac dau kôc. Ma A Tanli-ŋga kalhac bu dau ŋamakê danŋa lu-lu, ma gêm ŋandô tôm ayô hoŋ. Ma lau nom-ŋga hoŋ naŋ sêndöc malac Jerusalem wakuc, naŋ oc gêmbac kôm ŋac dom, bu A Tanli-ŋga dau ŋalaunŋ oc kôm ŋac ŋamlic ŋayham ŋapaŋ. ³ Têŋ têm ŋamata-ŋga Anötö pucbo nom tu ŋamalac si sac-ŋga, tigenŋ têŋ têm ŋambu-ŋga ŋawapac dau oc pacndê sambuc. Anötö lu Domba si pônŋ kiŋ-ŋga oc

lhac malac lôm, ma in ndê lau oc sênem akiñ in yêc dindê. ⁴ Nac oc sêlic in anğô andô, ma in ndê ñaê oc yêc ñac si sêcbala. ⁵ Gameñ oc ñasec sa tiyham dom, bu ôbwêc pacndê, ma lau oc sêpônda lam ñawê ti ac ñawê dom. Nahu bu Pômdau Anötö ndê ñawê oc pô ñac. Ma lau dinan oc sêmbo ti sênem gôlin sêtôm kin ñapan.

Pômdau Yisu oc mbu meñ

⁶ Aö galic gêñ hoñ dinan su, goc añela dau sôm têñ aö, “Yom hoñ dindêc in yom ñandô, ma yom ñayham tu lau hoñ sêkêñ whin-nga. Pômdau Anötö nan kên in ndê Nalau puc lau propet dôn, nan kwahic dec kêkin in ndê añela bu tôc gêñ hoñ dindêc asê têñ in ndê lau akiñ. Ma gêñ dau kêpin bu oc ñandô sa.”

⁷ Ma Yisu sôm, “Anğô! Kêpin su oc wambu wameñ. Asa nan kôc yom nan Anötö hoc asê gwanañ yêc buku dindêc, nan sa ma danğa wambu, nan oc tap Anötö ndê mwasin atu sa.”

⁸ Aö Jon ganğô ma galic gêñ hoñ nan gato sip bapia dindêc. Ma têñ ndoc añela tôc gêñ hoñ dau asê têñ aö su, nan aö gahu dauñ gayêc in gahi-nga bu wampin in. ⁹ Tigen in sôm têñ aö, “Kôm bocdinañ dom! Pôn hamduc têñ Anötö ma êmpin in tigen! Aö ngac akiñ ñambwa, gatôm am, ma gatôm am nem asidôwai lau propet, ma gatôm lau nan danğa wambu yom hoñ nan yêc buku dindêc.”

¹⁰ Goc in sôm têñ aö, “Ndoc meñ kêpin. Bocdinañ yom nan Anötö hoc asê yêc buku dindêc nan, sin kwi dom, magoc kên yêc lhu bu lau sêsam. ¹¹ Lau nan sêsap mêtê sac ma mêtê ñadômbwi dôn, nan oc sêkôm sêmbo e Yisu mbu meñ. Magoc lau nan sêsa

lêḅ gitêḅ ma lêḅ dabuḅ, naḅ sêsap si lêḅ ḅayham dau dôn maḅ e Yisu mbu meḅ.”

¹² Ma Yisu sôm, “Am ḅgô! Kêḅiḅ su oc wambu wameḅ, ma wakêḅ ḅagêyô ḅayham me sac têḅ lau hoḅ êḅkuc mêḅê naḅ ḅac sêkôm. ¹³ ḅamata-ḅga têḅ gêḅ hoḅ, ma têḅ gêḅ hoḅ ḅambu-ḅga, aô dec gambo. Aêc, aô gati ḅamata gêḅ hoḅ, ma gati ḅambu gêḅ hoḅ. Aô gac hu gêḅ hoḅ, ma wandic bata gêḅ hoḅ. ¹⁴ Mac lau naḅ ambo ahê mêḅê sac hoḅ, dec tôm mac aḅgwasin nem ḅakwê ḅawasi sa, naḅ oc atap Anötö ndê mwasiḅ atu sa. Inḅ oc kêḅ mac aneḅ ḅandô yêc A Taḅli-ḅga, ma mac oc asôc malac Jerusalem wakuc ḅagatam andi. ¹⁵ Magoc lau sac oc sêsoç sêndi dom. Lau mbectoma, lau naḅ sêkôm mêḅê mockaiḅ-ḅga, ḅac naḅ sic ḅamalac ndu, ma lau naḅ sem akiḅ anötöi gwam, ti lau naḅ sêkôm tasaḅ ma ḅac naḅ atac whiḅ mêḅê tasaḅ, lau hoḅ dinaḅ oc gagceḅ sêmbo awê gitôm giam pôm.

¹⁶ “Aô Yisu dec, kakiḅ aneḅ aḅela bu hoc yom hoḅ dindec asê têḅ mac, bu andic dulu têḅ Anötö ndê lau dabuḅ hoḅ. Aô Dawid ndê ḅahu, naḅ gambo gamuḅ inḅ, ma Dawid ndê Wakuc bocdinaḅ. Ma aô gatôm Têḅênda, tata bêbêc-ḅga naḅ ḅawasi atu.”

¹⁷ ḅalau Dabuḅ, lu awhê naḅ oc nem Anötö ndê Domba, naḅ sêsoç bu, “Mweḅ!” Ma am asa naḅ ḅgô yom dindec, naḅ sôm, “Mweḅ!” Am asa naḅ bu yô am, naḅ mweḅ, ma nôḅ Bu Taḅli-ḅga naḅ am oc kôc sa ḅambwa, ḅaôli mba. ¹⁸ Tigeḅ aô wapuc yom hoḅ naḅ Anötö hoc asê gwanaḅ yêc buku dindec, naḅ dôḅ. ḅamalac daḅ bu ndic têku yom dindec ḅa inḅ dau ndê yom, dec Anötö oc kêḅ ḅawapac hoḅ naḅ gato ḅayom sip buku dindec, naḅ têḅ inḅ. ¹⁹ Ma

ɲamalac daɲ bu kôc yom ɲalhô daɲ su yêc yom naɲ Anötö hoc asê gwanaj yêc buku dindec, dec Anötö oc seɲ in su bocdinaɲ, ma in oc so gêɲ ɲayham-ɲayham naɲ buku dindec tôc asê. In oc wêkainɲ ndê mala yêc malac dabuɲ dom, ma neɲ ɲandô yêc A Taɲli-ɲga dom.

²⁰ In naɲ hoc yom ɲandô asê pi gêɲ hoɲ dindec, naɲ sôm, “Yomandô! Kêpiɲ su aô oc wambu waloc.”

Yomandô! Mweɲ Pômdau Yisu!

²¹ Pômdau Yisu ndê mwasiɲ ndi têɲ Anötö ndê lau hoɲ. Yomandô!

Anötö ndê Yom Lêṛsêṃ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7